

KURJER ZACHODNI

»ISKRA«

Dziennik polityczny, gospodarczy i literacki.

ROK XX.

SOSNOWIEC,

CZWARTEK 14 MARCA 1929 ROKU.

Nr. 72.

Prenumerata z odnośzeniem do domu lub przesyłką pocztową 3.50 zł. (zagranicą 6.50 zł.)

Konto czek. PKO. Warszawa—61.553.

Cena egzempl. 20 groszy.

Ratyfikacja protokołu Litwinowa

na wczorajszym posiedzeniu Sejmu.

Warszawa, 13-3. (Tel. wł.) Posiedzenie Sejmu rozpoczęło się od sprawy p. Towarnickiego (szczegóły na str. 2 przyp. Red.), który zwrócił się do marszałka Sejmu o wyznaczenie sądu marszałkowskiego, oraz o zwolnienie go z uczestnictwa w obradach Izby aż do ukończenia sądu.

W dalszym ciągu obrad poseł Grafiński zreferował projekt ustawy w sprawie ratyfikacji protokołu moskiewskiego.

W dyskusji poseł Czapiński wita podpisanie protokołu, jako krok do ustalenia pokojowych stosunków między Polską a Rosją, oraz wita podpisanie protokołu przez Łotwę i Rumunję oraz Estonję, widząc w tem, że państwa te łącznie z Polską stoją na gruncie obrony pokoju na wschodzie Europy.

Poseł Wasyńczuk (Klub ukraiński) oświadcza, że ukraińskie stronnictwo niepodległościowe nie przyłącza się do ratyfikacji paktu Litwinowa, gdyż wychodzi ono z tego stanu rzeczy, który w niczem stronnictw ich nie obowiązuje.

Marszałek przerywając mowę zaznacza, że nie może pozwolić na oświadczenie z trybuny, że układy nie będą stronictw obowiązywały. Marszałek ostrzega, że jeżeli mowca w tym duchu będzie nadal przemawiał, to natychmiast odbierze mu głos, dodaje przytem, że wszystkich nas obowiązują ustawy i mowę także. Wobec dalszych kilkakrotnych okrzyków ze strony posła Wasyńczuka marszałek wezwał go do porządku z zapisaniem do protokołu i zarządził wydaleniem.

Poseł Stroński w przemówieniu swem podniósł, że trzecia międzynarodówka uważa wojnę za konieczną. Z drugiej zaś strony są w Rosji inne prądy, mianowicie prądy samozachowawcze państwa. Zdaniem mówcy, układ moskiewski można uważać za ostatni krok rokowań wstępnych o właściwy pakt nieagresji z Rosją sowiecką. Polemizując następnie z wywodami posła Wasyńczuka mowca zaznacza, że Ukraina chciałaby popchnąć państwo polskie na drogę ustawicznych tarć sąsiedzkich z Ro-

szą, my zaś odnosimy się do naszych granic wschodnich z szacunkiem, gdyż ustaliły je wieki prac i cierpienia. Ta granica została zdobyta przez naród polski w obronie tamtejszej ludności, a nie napaścią na tę ludność.

Marszałek, wracając jeszcze do przywołania do porządku posła Wa-

syńczuka oświadcza, że nie chciałby, aby stanowisko jego podlegało krytyce bez dokładnego wyjaśnienia tego stanowiska. Zdaje się — mówił marszałek — że olbrzymia większość Polaków pobłogosławiłaby chwilę, w której danem będzie jej tylko zgodne współzycie z mniejszościami w Polsce a ja do większości należę z

Napreżona sytuacja polityczna.

Posiedzenie Rady gabinetowej.

Warszawa, 13-3. (Tel. wł.) Dzień wczorajszy był dniem niesłychanie intensywnym w polskim życiu politycznym. Ostatnie dni wogóle przyniosły silne podniecenie w świecie politycznym w związku z wypadkami, rozgrywanymi się na terenie Sejmu i Senatu.

We czwartek odbędzie się znowu posiedzenie sejmowej komisji budżetowej w sprawie min. Czechowicza. Na ostatnim posiedzeniu komisja zwróciła się do premiera Bartla z prośbą o odpisy uchwał Rady ministrów, wskutek którym dokonano się przekroczenie budżetu państwa.

W związku z pismem komisji p. premier Bartel odbył przed południem dłuższą konferencję z kierownikiem Ministerstwa skarbu d-r'em Grodyńskim, a o godz. 1 popoł. odbyło się posiedzenie Rady gabinetowej w sprawie stanu, jaki się wytworzył i celem zajęcia odpowiedniego stanowiska.

Opowiadają, że w pewnym momencie posiedzenie Rady gabinetowej zostało przerwane i prezes Ra-

dy ministrów p. Bartel udał się do Belwederu, celem porozumienia się z marsz. Piłsudskim, poczem odbył się dalszy ciąg posiedzenia Rady gabinetowej, na którym uchwalono treść odpowiedzi na list komisji budżetowej. Treść odpowiedzi ma być podobno ogólnikowa.

Na tle obrad Rady gabinetowej kursują najrozmaitsze wersje, mianowicie w kołach politycznych mówiono o kryzysie gabinetowym, że następcą obecnego szefa Rządu ma być min. Moraczewski, inni znowu twierdzili, że min. Świtalski.

Ostatecznie wszystkie te pogłoski się nie sprawdziły.

Rada ministrów uchwaliła wieczorem projekt ustawy w sprawie zwrotu przedsiębiorstwu Koleje państwowe kwot czystego zysku, wpłaconych przez nie w r. 1928-29 do skarbu państwa. Zwrot tych kwot musi nastąpić skutkiem nadzwyczajnych wydatków, jakie kolej poniosła przez zaspę śnieżną.

Ponadto omawiano sytuację na wy-
padek powodzi.

Wniosek w sprawie min. Miedzińskiego.

Warszawa, 13-3. (Tel. wł.) W ostatnich dniach „Gazeta Warszawska“ ogłosiła szereg rewelacyjnych artykułów o polityce budowlanej ministra poczt i telegrafów p. Miedzińskiego.

Rewelacje te wywołały niezwykle rezonans w świecie politycznym i stanowisko min. Miedzińskiego bardzo żywo było omawiane w sferach decydujących.

P. premier Bartel odbył popołudniem długą naradę z min. Miedzińskim. Zdawało się, że kwestja zmiany na stanowisku ministra poczt całkowicie już dojrzała.

Wniosek w sprawie min. Miedzińskiego.

Na posiedzeniu Sejmu Wyzwolenie i Stronnictwo chłopskie zgłosiły wniosek, w którym kluby te powołują się na artykuły „Gazety Warszawskiej“ i zaznaczają, że zarzuty nie zostały ani odparte, ani wyjaśnione, co wywołuje ciężką sytuację dla państwa, podważając zaufanie do władz wśród ludności. Wnioskodawcy domagają się od Rządu i prezesa Najwyższej Izby kontroli państwa całkowitych wyjaśnień w terminie 5 dniowym co do działalności min. Miedzińskiego.

Wniosek ten ma wszelkie szanse uzyskania większości sejmowej.

Wielce charakterystyczny okólnik

na tle sprawy min. Czechowicza.

Warszawa, 13.3. Ukazało się okólnie za rządzenie b. prezesa Rady ministrów i kierownika Ministerstwa skarbu, przypominające pp. ministrom o obowiązku bezwzględnej przestrzegania oszczędności i celowości przy dokonywaniu wydatków państwowych i zaciąganiu zobowiązań.

W okólniku podkreślono bardzo stanowczo, że od obowiązku tego nie zwalnia nikogo fakt niezachwianej równowagi budżetowej.

W związku z tem okólnik zwraca uwagę, że zarówno w kończącym się obecnie okresie budżetowym, jak i w przyszłym pod żadnym warunkiem, poza wypadkami klęsk elementarnymi, nie będą mogły być przekraczane kredyty ustalone bu-

dżetem i że Ministerstwo skarbu żadnych takich wniosków nawet rozpatrywać nie będzie.

Ministerstwo skarbu nie będzie również uwzględniać żadnych faktów dokonanych, a w szczególności zarządzeń wydanych przez poszczególne organy urzędowe, a powodujących nieprzewidziane w budżecie wydatki, a za zobowiązania zaciągnięte w ten sposób odpowiadać będą osobiście urzędnicy, którzy zobowiązania takie zaciągnęli.

Okólnik zawiera jeszcze szereg dalszych zarządzeń oszczędnościowych, które wszystkie mają na celu utrzymanie wydatków zarówno w granicach sum budżetowych, jak i w granicach celowej gospodarki groszem publicznym.

całego serca. Zdaje się, że i mniejszość narodowa byłaby zadowolona, gdyby między nami a mniejszością w Polsce zapanował stan nie wojenny, lecz pokojowa współpraca.

Następnie poseł Löwenherz (B. B.) zabierając głos stwierdził, że protokół moskiewski jest ważnym krokiem na drodze do pacyfikacji i stabilizacji stosunków całej Europy.

Ostatecznie protokół moskiewski ratyfikowano przeciw głosom ukraińców i komunistów.

Następnie Izba załatwiła szereg spraw drobnych.

Przy uchwale w sprawie wydania sądom posłów komunistycznych: Warszawskiego, Bitnera i Walnickiego, którzy urządzili w Wilnie demonstrację w czasie procesu Hromady, wynika awantura.

Poseł Zahajkiewicz (Rusin) postawił wniosek niewydawania sądom wymienionych posłów. Uchwalono jednak wydać głosami BB., klubu narodowego i in. razem 135 gł. przeciw 121 gł.

Następne posiedzenie w piątek.

B P.

MICHAŁ EIBESZYC

zmarł po krótkich i ciężkich cierpieniach, przeżywszy lat 33.

Pogrzeb odbył się w Warszawie w dniu 12 marca 1929 r., o czym zawiadamiają pozostali w nieutulonym żalu 1438

ŻONA, TEŚCIOWA, SIOSTRY, BRACIA, SZWA GROWIE I RODZINA

Powrót

MIN. ZALESKIEGO.

Warszawa, 13.3 (A.W.). Dział o godz. 9.25 rano powrócił z zagranicy do Warszawy minister Zaleski.

Wraz z ministrem powróciła jego małżonka oraz towarzysząc mu wyżsi urzędnicy centrali M. S. Z.

Echa listu

MIN. CZECHOWICZA.

Warszawa, 13.3 (A.W.). „Kurjer Warszawski“ w artykule p. t. „Sprawa b. ministra Czechowicza“ podkreśla, że minister sam uznał, iż należy szanować prawo budżetu i kontroli parlamentarnej, a brak takiego poszanowania zaciążyłby silnie na opinii państwa zagranicą.

Dziennik uważa, że świadectwo człowieka, cieszącego się przez tak długi czas pełnym zaufaniem sanacji, winno wywrzeć wpływ na opinie kół, bliskich politycznie b. ministrowi i przyczynić się do spokojniejszego i trzeźwiejszego traktowania rzeczy.

Nowy paszkwil

PRZECIW POLSCE.

Warszawa, 13.3 (A.W.). „Kurjer Warszawski“ donosi z Paryża, że pojawił się tam na rynku księgarskim nowy paszkwil, godzący w dobre imię Polski.

Autor Wallmiger, pisząc wprost pod dyktandem Wilhelmstrasse, ostrzega Francję przed aljansiem z Polską i domaga się zwrócenia Niemcom Pomorza i Śląska.

Dr. med. Jakób PUTERMAN

Sosnowiec, Piłsudskiego 12. TELEFON 26.

wznowił przyjęcia chorych. 1349

W Wielkim Tygodniu

od 25 do 30 marca

W KINIE „ZAGŁĘBIE“

BĘDZIE DEMONSTROWANY

Wielki film o Chrystusie

p. t.

1423

„KROL KROLOW“

Posel na Sejm pod zarzutem szantażu.

Rewelacyjne oskarżenie p. Towarnickiego na komisji przemysłowej.

Warszawa, 13.5. Na sejmowej komisji przemysłowo-handlowej padły wczoraj rewelacyjne zarzuty szantażu, skierowane przeciw jednemu z posłów sejmowych.

Komisja rozważa od kilku posiedzeń rządowy projekt ustawy, mającej upoważnić ministra przemysłu i handlu do zakupu terenów naftowych w Małopolsce, należących do kapitału zagranicznego dla państwowej rafinerji nafty Polmin.

Na skutek pewnych wątpliwości, czy obiekt poręcza należyta rentowność, komisja zażądała ekspertyzy od profesora geologii na Uniwersytecie Jagiellońskim dr. Nowaka i w nader gruntownej dyskusji analizowała problem tranzakcji.

W trakcie tej dyskusji zabrał wczoraj głos pos. Langer z „Wyzwolenia” i oznajmił, że na tle zamierzonej tranzakcji doszło do zjawisk niepokojących, które wymagają wyjaśnienia.

Wczoraj rano p. Langer otrzymał od sen. Miklaszewskiego (Str. Chł.) telefoniczne zaproszenie, aby go natychmiast odwiedził w jego mieszkaniu w ważnej sprawie politycznej.

P. Miklaszewski jest doradcą prawnym „Amstelbanku” w Amsterdamie, który rokuje ze skarbem państwa o sprzedaż 60 proc. akcji koncernu terenów naftowych.

Po przybyciu do sen. Miklaszewskiego p. Langer dowiedział się, że jeden z posłów sejmowych zażądał od p. Miklaszewskiego 6 tysięcy dolarów, z tem, że „wówczas nie będzie stawiał przeszkód na komisji i sprawa zostanie uchwalona pomyślnie”.

P. Miklaszewski uznał w tem zwykły szantaż, ale dla ustalenia tej okoliczności wdał się w układy, ofiarował 3 tysiące dolarów i prosi p. Langer, aby jako świadek posłuchał rozmowy, jaka na ten temat za chwilę odbędzie się z owym posem.

Posłem, który uczynił sen. Miklaszewskiemu wyżej wspomnianą propozycję, jest p. Henryk Towarnicki, przemysłowiec ze Lwowa, dawniej członek Stronnictwa Chłopskiego, od kilku miesięcy tak zw. dziłki.

Dodać trzeba, że kilka miesięcy temu p. Towarnicki zabiegał o przyjęcie do klubu B. B., lecz spotkał się z kategoryczną odmową.

P. Langer zgodził się na rolę świadka, zasiadł w drugim pokoju za kotarą i czekał na ową rozmowę.

O godz. 9 m. 30 rano zjawił się p. Towarnicki w mieszkaniu sen. Miklaszewskiego, który, jak opowiada p. Langer, przyjął przybysza ozięble.

P. Towarnicki zaczął, że ma akcje „Gazów Wschodnich”, chce, aby je „Amstelbank” włączył do sprzedaży i dlatego żąda 6 tysięcy dolarów.

Sen. Miklaszewski wzbraniał się, tłumacząc, że jako doradca „Amstelbanku”, nie może tego dokonać.

Wtedy p. Towarnicki wyruszył, opowiada dalej p. Langer, z groźbą: „Będzie Pan żałował, a ja będę musiał dobrze się napocić, aby ta sprawa na komisji przeszła”.

Ostatecznie targ w targ, układy zakończyły się wystawieniem „zaświadczenia”

Aplikant sądowy

ŁAPOWNIKIEM.

Łódź, 13.5. W prokuraturze łódzkiej wykryto poważne nadużycia, dokonane przez aplikanta sądowego 28-letniego Jana Dafnera.

Do jednego z prokuratorów łódzkich zgłosił się jakiś interesant i usiłował mu wetknąć łapówkę w wysokości 2.000 złotych.

Prokurator polecił natychmiast aresztować interesanta, który był tem niezmiernie zdziwiony, oświadczył:

— Przecież pan prokurator zawsze brał łapówki!

Tu okazało się, że „prokuratorem”, pobierającym łapówki, był Dafner, którego interesant ów nigdy nie widział.

Dafner przyćmięty do mumu przyznał się do nadużyć, polegających na tem, że specjalnie przedłużał umorzony już przez prokuratora sprawy, aż do wycisnięcia od klientów łapówki.

Łapownika osadzono w więzieniu.

nia(?) na kwotę 4500 dolarów, jakie mają być wypłacone p. Towarnickiemu.

Zakończywszy swe opowiadanie, p. Langer wyraził pogląd, iż rzecz musi być wyjaśniona na sądzie marszałkowskim, a dopóki to nie nastąpi, nie można głosować za projektem ustawy upoważniającej rząd do tranzakcji.

Powyższa relacja p. Langer sprawiła na komisji wielkie wrażenie.

Przewodniczący p. Diamand oświadczył, że sprawa zostanie skierowana do sądu marszałkowskiego.

Zabrał potem głos sam p. Towarnicki.

Zaczął on wywodzić, że nie chodzi tu o wynagrodzenie za pomoc w przeforsowaniu uchwały na terenie sejmowym, lecz o kupiecki dezyderat „iżby syndykat, sprzedający skarbowi państwa 60 proc. akcji „Gazów Wschodnich” prze-

jął także akcje, będące w posiadaniu jego, p. Towarnickiego, przyjaciela p. Le-granda w Brukseli”.

Ów przyjaciel kupował akcje po 20 dolarów, teraz stoją one na giełdzie po 2 dolary, więc skoro rząd chce za nie płać po 5 dolarów, dlaczego — pyta p. Towarnicki — nie wyrównać owemu przyjacielowi różnicy? Dlaczego? Przecież to drobnotka, 1500 akcji po 3 dolary, łącznie raptem 4500 dolarów.

Na tem incydent zakończył się na komisji, ale będzie niezawodnie kontynuowany w pełnej Izbie.

Niezależnie od tego komisja, jak donieśliśmy wczoraj, 14 przeciw 8 głosom przyjęła rządowy projekt, upoważniają-cy „Polmin” do zakupu terenów naftowych we Wschodniej Małopolsce.

Debaty poselskie

w komisjach sejmowych.

KWESTJA REWIZJI KONSTYTUCYJ.

Warszawa, 13-3. (PAT.) Sejmowa komisja konstytucyjna pod przewodnictwem posła Czapińskiego zajmowała się m. in. sprawą projektu rozdziału referatów wniosku BB. w kwestji rewizji Konstytucji.

Posel Niedziałkowski zaproponował, aby ustanowić dwa referaty; pierwszy dla wniosku BB., drugi zaś, później, dla projektu lewicy z chwilą, gdy odpowiedni wniosek wpłynie z plenum Sejmu. Przeciwko propozycji posła Niedziałkowskiego nikt nie wystąpił, a referat projektu BB. przydzielono posłowi Janowi Piłsudskiemu.

Następnie posel Reger zreferował wniosek PPS. w sprawie zwołania Sejmu śląskiego i zmiany ordynacji wyborczej do Sejmu śląskiego. Przed stawicielem Rządu p. Paciorkowski opowiedział się za odroczeniem tej sprawy na parę dni ze względu na to, że Rząd przygotowuje wnioski. Za odroczeniem wypowiedzieli się posłowie Liebermann i Zwierzyński, a referent również przychylił się do tego stanowiska, wobec tego sprawę odroczone do posiedzenia wtorkowego komisji.

Wreszcie odroczone również referat posła Langiera w sprawie związków religijnych.

Następne posiedzenie odbędzie się w nadchodzący piątek. Na porządku dziennym trzecie czytanie ustawy o zgromadzeniach.

O ZNIESIENIE SŁUŻEBNOŚCI.

Warszawa, 13-5. (PAT.) Na dzisiejszym posiedzeniu sejmowej komisji reform rolnych poseł M. Malinowski zreferował wniosek Wyzwolenia w sprawie uzupełnienia i zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 1 lutego 1928 r. o zniesieniu służebności w województwach: Kieleckim, Lubelskim, Łódzkim, Warszawskim i zachodniej części województwa Białostockiego. Po referacie rozwinęła się dyskusja ogólna, którą odroczone.

PRETENSJE ŻYDÓW.

Warszawa, 13-5. (PAT.) Na dzisiejszym posiedzeniu komisji oświatowej poseł Wygodzki zreferował sprawę

Zamach na życie

KEMALA PASZY.

Wiedeń, 13.5. (Pat.) Dzienniki donoszą z Konstantynopola za tamtejszą prasą o odkryciu nowego spisku przeciwko Mustafie - Kemalowi Paszy.

Pewna dama turecka, która już raz była aresztowana pod zarzutem spisku przeciwko Kemalowi-Paszy, a następnie uwolniona, przyznała się obecnie, że wspólnie z dwoma Armeńczykami i dwoma Turkami przygotowywała zamach na Kemala - Paszę.

trudności, czynionych studentom żydowskim w ich zajęciach anatomicznych w prosektorjach uniwersyteckich. Wniosek referenta zwołujący Rząd do wniesienia ustawy, normującej grzebanie zwłok, do zaniechania rozdziału trupów pomiędzy studentów na zasadzie narodowościowej, upadł w głosowaniu.

TAKSA NOTARJALNA.

Warszawa, 13.5. (Pat.) Sejmowa komisja prawnicza pod przewodnictwem posła Piernackiego przyjęła w trzecim czy taniu rządowy projekt ustawy o taksie notarialnej.

Pozatem przyjęto dwie rezolucje w tej sprawie.

SPRAWA NADUŻYĆ WYBORCZYCH.

Warszawa, 13.5. (Pat.) Sejmowa komisja administracyjna pod przewodnictwem posła Polakiewicza przyjęła wniosek posła Nowickiego w sprawie nowelizacji rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji władzy administracji ogólnej, wyłączając z pod kompetencji wojewodów i starostów administrację szkolną.

Zkolei komisja przystąpiła do sprawozdania podkomisji administracyjnej o wniosku posła Putka w kwestji zmiany gdańskiej ustawy.

Po wyczerpaniu porządku dziennego komisji administracyjnej poseł Ciolkosz zainterpelował przewodniczącego posła Polakiewicza, co jest ze sprawą nadużyć wyborczych.

Przewodniczący wspomina, że na jednym z poprzednich posiedzeń komisji wyjaśnił, że sprawą jest przedmiotem opracowania przez referenta dra Putka, który oznajmił, że nie chce brać na siebie sprawy referatu bez wyraźnej decyzji komisji.

W ubiegły poniedziałek poseł Putek zwrócił się do przewodniczącego z zawia domieniem, że o porozumieniu z marszałkiem Sejmu, który dotychczas w tej sprawie kilkakrotnie interwenjował, zcydował się przedstawić komisji referat Ponieważ dr. Putek wyraził wątpliwość, czy przewodniczący zechce referat podpisać wobec tego, że większość rzekomych nadużyć tyczy się BB., przewodniczący oświadczył, że, jeżeli w referacie nie znajdzie rzeczy, sprzecznych z normalnym tokiem sprawozdania, podpisze go, i oddaje, że porozumie się w tej sprawie z marszałkiem Sejmu.

Obaj Armeńczycy zostali aresztowani. Turkom udało się zbiec zagranicę, atoli jednego z nich schwytano i wydano Turcji.

Drugi przebywa podobno w Austrii.

Pierwszy po latach 60 BANKIET W WATYKANIE.

Warszawa, 13.5. (Tel. wł.). Donoszą z Rzymu, że poraż pierwszy od lat 60 wydany będzie w Watykanie bankiet dla kompusu dyplomatycznego.

Ojca św. na bankiecie zastępować będzie kardynał Gaspari.

Cziczerein na wygnaniu.

BAWI W NIEMCZECH.

Berlin, 15.2. Demokratyczna agencja prasowa stwierdza, że w niemieckich kołach politycznych od dłuższego czasu los sowieckiego komisarza dla spraw zagranicznych Cziczerina jest przedmiotem wzmożonej uwagi.

Cziczerein już przed miesiącami zdał swój urząd w ręce Litwinowa, należącego do grona ścisłych przyjaciół Stalina.

Od tego czasu tj. od szeregu miesięcy Cziczerein bawi w Niemczech, zamieszkując w samoforjum w Berlinie.

Agencja stwierdza, że wszystkie te fakty wskazują na to, iż Cziczerein przestał w rzeczywistości piastować swój urząd i znajduje się jakgdyby na wygnaniu.

Praca dla robotników

WE FRANCJI.

Warszawa, 13.5. (A.W.). Pracodawcy francuscy zgłosili zapotrzebowanie na 2583 robotników polskich, którzy znajdują pracę w górnictwie, hutnictwie i rolnictwie we Francji.

Robotnicy wyemigrują do Francji jeszcze w b. m.

18-ta loteria klasowa.

SIÓDMY DZIEŃ CIĄNIENIA.

Wczoraj w siódmym dniu ciągnięcia 5-ej klasy, 18-tej państwowej loterii padły następujące wygrane, z których wydrukowane tłustym drukiem sprzedane zostały w kolekturze Józefa Hlawskiego w Sosnowcu, ul. 3 Maja 25, oddział w Dąbrowie Górniczej, ul. 3 Maja 14:

Zł. 60.000 nr. 100505.
Zł. 50.000 nr. 99127.
Zł. 15.000 n-ry: 35291 125035.
Zł. 10.000 n-ry: 48553 91042 124880 160912 174550.

Zł. 5000 n-ry: 18016 20164 156732
Zł. 3000 n-ry: 16553 20746 31079 35569 40487 46478 96953 108235 113513 118702 118783 120206 130731 141623 153577 154028 155536 171998.

Zł. 2000 n-ry: 15857 18331 62935 64609 70715 82040 84531 86045 98004 98995 111918 137436 139027 152611 165138.

Zł. 1000 n-ry: 10754 11731 16936 21359 27140 30458 72646 72861 78814 83959 85428 98850 105663 106871 115038 125653 137007 137536 143236 145321 146768 147015 148653 151415.

Zł. 600 n-ry: 53 4965 37646 43627 44606 58106 60026 62223 64767 70070 71149 93855 101035 104738 109531 113619 118229 140763 155059 155642 161949 165918 168939 170478 172839.

Zł. 500 n-ry: 3138 4863 5020 5332 11403 11645 11739 12632 12662 12964 13518 14579 15239 16782 18015 21090 21685 25585 26585 26475 28529 30710 32383 32846 34956 36786 37369 37764 39122 39511 39753 40231 42076 42492 45815 46293 47174 47639 57413 51618 52078 55012 55713 59070 59097 61032 62664 63992 65330 65370 65900 66475 68923 68990 71693 74902 75139 77439 77860 79418 80581 81311 82480 86167 86332 87030 90961 91130 93773 95928 97801 97807 98408 98543 99466 103165 104360 104736 105199 106061 106376 107772 109987 114219 116052 116862 116895 119135 122104 123731 124283 124554 126726 127761 130039 130628 130785 133014 133268 133647 133863 135314 139865 143792 145164 150942 155722 158009 160030 161788 163099 165531 167219 167867 168043 168917 171501 174787.

Zł. 200 n-ry: 10754 11731 16936 21359 27140 30458 72646 72861 78814 83959 85428 98850 105663 106871 115038 125653 137007 137536 143236 145321 146768 147015 148653 151415.

Zł. 100 n-ry: 53 4965 37646 43627 44606 58106 60026 62223 64767 70070 71149 93855 101035 104738 109531 113619 118229 140763 155059 155642 161949 165918 168939 170478 172839.

Zł. 50 n-ry: 3138 4863 5020 5332 11403 11645 11739 12632 12662 12964 13518 14579 15239 16782 18015 21090 21685 25585 26585 26475 28529 30710 32383 32846 34956 36786 37369 37764 39122 39511 39753 40231 42076 42492 45815 46293 47174 47639 57413 51618 52078 55012 55713 59070 59097 61032 62664 63992 65330 65370 65900 66475 68923 68990 71693 74902 75139 77439 77860 79418 80581 81311 82480 86167 86332 87030 90961 91130 93773 95928 97801 97807 98408 98543 99466 103165 104360 104736 105199 106061 106376 107772 109987 114219 116052 116862 116895 119135 122104 123731 124283 124554 126726 127761 130039 130628 130785 133014 133268 133647 133863 135314 139865 143792 145164 150942 155722 158009 160030 161788 163099 165531 167219 167867 168043 168917 171501 174787.

Zł. 20 n-ry: 53 4965 37646 43627 44606 58106 60026 62223 64767 70070 71149 93855 101035 104738 109531 113619 118229 140763 155059 155642 161949 165918 168939 170478 172839.

Wykaz wygranych stawek można przejrzeć bezpłatnie w Kolekturze Józefa Hlawskiego w Sosnowcu, 3-go Maja 25, oraz w oddziale w Dąbrowie Górniczej, 3-go Maja 14. Tamże zamienia się wygrane stawki na nowe szczęśliwe losy do dalszych ciągnięć V-tej kl., które odbywać się będą do dnia 16-go kwietnia rb. włącznie.

POTOKOL 100% TŁUSZCZ ROŚLINNY

otrzymał ze względu na wysmienity gatunek złoty medal na Wystawie Gospodarczo-Spożywczej w Katowicach.

Popierajcie L. O. P. P.

Od państwa klasycznego do parlamentaryzmu ludowego. Zagadnienie parlamentu gospodarczego w dobie dzisiejszej.

Dnia 11 bm. dr. Mieczysław Szawlewski, kierownik biura ekonomicznego Banku Polskiego, wygłosił w Towarzystwie ekonomistów i statystów polskich w Warszawie bardzo interesujący referat na temat: „Parlamentaryzm gospodarczy”. Zamieszczając streszczenie powyższego referatu, sądymy, że wywoła on zainteresowanie kół gospodarczych, porusza bowiem żywe problemy, jakkolwiek niewątpliwie w wielu punktach wywołać może uzasadnione zastrzeżenia. (Przyp. Red.).

Referent, zaznaczając wstępnie, że żyjemy w okresie rewizji konstytucji i szukania nowych form bytu państwowego, scharakteryzował dotychczasowe ustroje społeczne. I tak państwo klasyczne było sumą obywateli, jakkolwiek i tu mamy do czynienia z pewnymi okresami dyktatury, która przetrwała się w cesaryzm. Ustrój zaś średniowieczny, czyli stanowo-korporacyjny, charakteryzuje pionowa hierarchia (księżęta, miasta, stan duchowny, rycerski itd.), jakoteż partycularyzm gospodarczy i polityczny, czyli rozproszczenie władz. Istnieniem cechów w ustroju średniowiecznym jest ściśle związane z reglamentacją i monopolem w dziedzinie przemysłu i handlu.

Nadchodzi nowy okres, znany w historii pod nazwą absolutyzmu oświeconego, którego cechą charakterystyczną jest daleko posunięta ingerencja władz we wszystkich dziedzinach życia społecznego. W dziedzinie gospodarczej mamy do czynienia z merkantylizmem, czyli z okresem wszechwładzy państwa.

Na przełomie 18 i 19 wieku absolutyzm oświecony ustępuje miejsca ustrojowi liberalnemu, czyli demo-liberalno-parlamentarnemu. Produkcja maszynowa wzrasta i rozporządza względnie poważnymi kapitałami. Równocześnie społeczeństwo zaczyna się grupować, następuje różniczkowanie pod względem klasowym (socjalizm). Zjawiają się związki zawodowe, a z biegiem czasu i przemysłowe: izby przemysłowe - handlowe, młynicze, rzemieślnicze itp. Następuje nowe uwarstwienie się społeczne, poziome. Na podłożu liberalizmu zjawia się parlamentaryzm cenzusowy (kurje wyborcze, cenzus majątkowy, wykształcenia i t. d.).

Dopiero po wojnie rozwija się parlamentaryzm ludowy, oparty na powszechnym prawie głosowania. Na tle antagonizmów społecznych wychodzą na jaw liczne niedomagania parlamentaryzmu, który przybiera formy dekadencji. Należy zwrócić uwagę na fakt, że wojna złamała prymat gospodarczy Europy, która była przed wybuchem wojny kantorem wymiany zarówno pod względem surowcowym jak i kapitału, tudzież wierzycielem Ameryki (4 — 5 miliardów dolarów). Obecnie sytuacja jest zgoła inna. Europa weszła w stan wasalstwa wobec Ameryki, której wierzytelności w Europie wynoszą 16 miliardów dolarów. Również rynki zbytu państw europejskich doznały poważnego skurczenia. Ameryka bowiem koncentruje obecnie gros wytworów surowcowych. Następuje zanik liberalizmu we wszystkich jego formach. Protokcyjizm zamiast maleć przybiera ostrzejsze formy.

W dziedzinie produkcji następuje okres monopoli (karczulek, kawa i t. d.). To samo dzieje się w dziedzinie wymiany towarowej (syndykaty, kartele). Mamy więc do czynienia z zanikiem indywidualizmu i pewną dyktaturą złota,

Bandyta rusiński

STANIE PRZED SĄDEM DORAŻNYM.

Epilog krwawego napadu bandyckiego bojówki ukraińskiej organizacji wojennej na listonosza pieniężnego we Lwowie rozegrał się we czwartek przed sądem doraźnym. Jako oskarżony stanął ujęty w pościgu bandyta student uniwersytetu Roman Mecuk. Rozprawa doraźna rozpoczęła się o godz. 9 rano i potrwała dwa dni. Oskarżać będzie prok. Guentler. Wobec mienikochanego 20 roku życia grozi oskarżonemu Mecukowi 5 do 20 lat ciężkiego więzienia.

Wiadomość o decyzji władz sądowych przedstawienia bandyty przed sądem doraźnym wywołała we Lwowie wielkie wrażenie.

w ślad której podaża biurokracyzacja kapitału i pracy.

Zaognienie się przeciwieństw klasowych powoduje, że wpływ etatyzmu w życiu gospodarczym automatycznie wznosi. Mamy więc do czynienia z typem gospodarki związanej. Społeczeństwo zaczyna być sumą korporacji dobrowolnych, czy przymusowych.

Na tle paraliżu parlamentaryzmu, wynikającego z konfliktów, uniemożliwiających funkcjonowanie stałych i silnych rządów w państwach poczynają się wytworzać nowe formy ustroju społecznego. Aktualną się staje kwestja okrojowania wszechwładzy parlamentu. W ten sposób wracamy do ustroju merkantylnego z 18 wieku, którego cechą zasadniczą jest ingerencja państwa w drogę polityki kredytowej, fiskalnej, a przede wszystkim celnej, wreszcie powstanie i rozbudowa państw narodowych.

Na gruncie parlamentaryzmu politycznego rozwija się parlamentaryzm gospodarczy. Powstające w poszczególnych państwach rady gospodarcze, mające nastawienie egoistyczne, nie okazały się obiektywnym czynnikiem rządu. Referent dalej charakteryzuje w sposób wyczerpujący naczelne organizacje samorządu gospodarczego w Anglii, Francji, Niemczech, Włoszech, Rosji Sowieckiej i Polsce, podkreślając, że załóżkiem naszego parlamentaryzmu jest art. 68 konstytucji o powołaniu do życia poszczególnych instytucji samorządowych, podporządkowanych Naczelnej Radzie Gospodarczej. Następnie dr. Szawlewski omawia genezę powstania w Polsce licznych rad gospodarczych przy poszczególnych ministerstwach i Tymczasowej rady gospodarczej (za cza-

sów premiera Władysława Grabskiego), która spotkała się z niechęcią kół parlamentarnych, jakoteż komisji opiniodawczych, powołanych do życia po przewrocie majowym. Obok powstania poszczególnych instytucji samorządu gospodarczego wzrasta ruch syndykalistyczny. Parlamentaryzm gospodarczy staje się zatem namiastkiem parlamentaryzmu politycznego, który nie jest zdolny do załatwienia różnych palących spraw gospodarczych, wysuwających się obecnie na czoło zagadnień społecznych. Powstaje zatem pytanie — zamacza na zakończenie dr. Szawlewski — czy mamy iść po linii rozwoju parlamentaryzmu gospodarczego, czy zaś należy włączyć samorząd do ciał ustawodawczych przez zastąpienie senatu reprezentacją sfer gospodarczych i intelektualnych, która stworzyłaby Naczelną Radę Gospodarczą.

W dyskusji m. in. zabrał głos b. premier rektor Władysław Grabski. Zaznaczył on, że gdyby nie Włochy i dyktatura faszystów, która narzuciła pewne formy ekonomiczne, sprawa parlamentaryzmu gospodarczego nie byłaby tak aktualną, jak w chwili obecnej, przy czym jeśli chodzi o rady gospodarcze i komisje opiniodawcze, to najtrudniej jest uchwycić całość interesów. Niesłusznym, zdaniem mówcy, jest twierdzenie, jakoby parlamentaryzm się przeżył. Właśnie dopiero po wojnie dojrzał parlamentaryzm w licznych krajach, między innymi w Niemczech, mimo iż i przed wojną istniał tam parlament.

Wreszcie pan rektor Władysław Grabski podkreślił, że **czynnik inteligencji** powinien odegrać w parlamencie gospodarczym większą rolę, niż w parlamencie politycznym. M. G.

Jak odbywało się głosowanie w Senacie,

które przyniosło tak wiele „niespodzianek“.

Ostatnie dni w parlamencie polskim upływały pod znakiem niespodzianek. Niespodzianką było ustąpienie min. Czechowicza i niespodzianką...uchwała Senatu, odrzucająca wniosek komisji przywrócenia 2 milionów na fundusz dyspozycyjny ministra spraw wojskowych, a przywracająca kredyt 6 milionów zł. na fundusz dyspozycyjny ministra spraw wewnętrznych. Jeżeli chodzi o tę ostatnią uchwałę, o tyle nie jest pozbawiona pikanterji, że, jak senatorowie B. B. i twierdzili, powzięta została ona wskutek niedomagań technicznych w obradach.

Oto jak się przedstawiało w istocie owego głosowanie wedle relacji prasy warszawskiej:

Posiedzenie trwało przeszło 6 godzin, a męczące było przede wszystkim wskutek nieustannych głosowań przez drzwi. Powszechnie były utyskiwania na przewodnictwo. Nawet wśród senatorów B.B. slychać już w rozmowach prywatnych zastrzeżenia. Takie prowadzenie obrad, obniża powagę Senatu. Słowo marszałka z wysokości jego marszałkowskiego fotelu, powinno być alfą i omegą dla izby, ostatnią instancją. Tymczasem decyzje prezydującego często były wręcz odmienne i w stosunku do siebie zupełnie sprzeczne. Kierowali obradami Senatu marszałek Szymański, a w większej części wicemarszałek Gliwicz.

— Jest większość! — Decyzja prezydującego wywołuje sprzeciw. — Jest mniejszość! — Znow sprzeciw. — Zarządzam głosowanie przez drzwi.

To slychać było mierz. Inna zapowiedź wicemarsz. Gliwicza wprowadziła izbę w zdumienie:

Ja zarządzę głosowanie przez drzwi — zapowiadał s. Gliwicz — ale jeżeli okaże się większość, to już więcej nie będę zarządzał głosowania przez drzwi!

Sam się zaraz przekonał, że nieraz jeszcze będzie trzeba opuszczać salę i przechodzić przez drzwi, od czego zwalniano sędziwego s. Limanowskiego, co witano z uznaniem. Głosowania takie będą konieczne, bo większość wynosiła 2 — 5 głosów, a klucz do sytuacji posiadał Klub Narodowy, który głosował samodzielnie, prze-

ważając szalę to na tę, to na tamą stronę. Tak np. wniosek o fundusz dyspozycyjny dla p. ministra spraw wojskowych upadł 2 głosami większości, a fundusz dyspozycyjny dla p. ministra spraw wewnętrznych uchwalono 4 głosami większości.

To ostatnie głosowanie było niesamowite:

Wicem. Gliwicz: Zarządzam głosowanie. Proszę wstać!

S. Rogowicz: Proszę o głosowanie imienne.

Wicem. Gliwicz: Proszę to napisać na kartec.

S. Rogowicz pisze swój wniosek na kartec. Podchodzą ku niemu senatorowie z B. B., kładąc pod wnioskiem podpisy. Wicem. Perzyński, s. Roman, s. Boguszewski i inni.

Wicem. Gliwicz: Ale wniosek musi mieć przynajmniej 15 podpisów.

S. Gaszyński: Wystarczy jak wstaniemy. (Senatorowie B. B. wstają).

Wicem. Gliwicz: Wobec tego zarządzam głosowanie imienne.

S. Perzyński: Proszę o odczytanie z listy.

Wicem. Gliwicz: Dobrze, z listy.

Na prośbę wicem. Gliwicza na trybunie staje sekretarz s. Kopciński i odczytuje nazwisko po nazwisku.

Podczas tego głosowania premier Bartel podchodzi do prezydującego i robi mu jakieś uwagi. Podchodzą też do fotelu marszałkowskiego niektórzy senatorowie, przedstawiając postanowienia regulaminu, który takiego głosowania nie przewiduje.

Wicem. Gliwicz: Coprawda regulamin nie przewiduje takiego głosowania, ale kierowałem się trzema motywami: po pierwsze, na zachodzie istnieje taka praktyka, a nie chciałem męczyć senatorów przez zmuszenie ich do składania kartek, powtóre do s. Kopcińskiego mamy zresztą całkowite zaufanie, po trzecie, jeżeli będzie sprzeciw na sali zarządę głosowanie z listy i kartkami.

S. Erdman: Panie marszałku, tu niema żadnego protestu, ale regulamin takiego głosowania nie przewiduje, temsamem jest ono nieważne.

Wicem. Gliwicz: Jest protest.

S. Erdman: Niema protestu. Jest tylko stwierdzenie nieważności głosowania.

Wicem. Gliwicz: Zarządzam głosowanie powtórne z listy i kartkami!

Wynik głosowania nad funduszem dyspozycyjnym p. ministra spraw wojskowych wywołał fatalne wrażenie w łonie B. B. Marszałek Szymański usiadł obok s. Kamienieckiego w ostatnich ławkach i był tak zdeprymowany, że raz wstał do głosowania razem z lewicą, tak że zaczęto wołać: „Panie marszałku, proszę siadać! — a inni senatorowie szukali wyjścia.

Bayer

Ból głowy
jest częstą udręką kobiet.
Skutecznym środkiem są
wówczas
tabletki
Aspirin.
które niezawodnie i szybko
uśmierzają ból. Należy je zatem
zawsze mieć przy sobie.

Cena
6 szt. zł. 1,05 — 20 szt. zł. 2,55.

Do nabycia w aptekach.

Kancelerz ks. Seipel PRZECIWKO ANSCHLUSOWI.

W kołach politycznych Berlina wywołał wielką konsternację artykuł kancelerza Austrii d-ra Seipela p. t. „Federacja czy Anschluss“, zamieszczony we francuskim czasopiśmie „Revue des Vivants“.

Dr. Seipel wypowiada się stanowczo przeciw przyłączeniu do Niemiec i to w tonie bardzo ostrym. Oświadcza on dosłownie: „Austria wskutek charakterystycznej jej zawsze dążności do ustroju federalistycznego jest predestynowana do prowadzenia samodzielnego, niezależnego życia państwowego po wieczne czasy według wzoru szwajcarskiego“.

Powyższe oświadczenie kancelerza Austrii dowodzi, że cała propaganda anshlussowa jest wyłącznie dziełem Berlina.

GABINET HOOVERA LICZY 600 LAT.

Herbert Hoover do swego gabinetu powołał 10 mężów, którzy razem liczą 600 lat wieku.

Najstarszym z nich jest senator Mellon, przejęty z gabinetu Coolidge'a, liczący 75 lat; benjaminiem gabinetu jest zaś sekretarz rolnictwa, Hyde, który w tym roku ukończył 50-tą wiosnę życia.

Zadziwiającym jest, że właśnie kraj, który szczyci się swą młodością, pełną tężyzną i kulturalnej tradycji, pozwala się rządzić przez ludzi tak wielkowiekowych.

Tomaczy się to tem, że Amerykanin dopiero po zdobyciu dla siebie odpowiedniego stanowiska i po uzyskaniu środków do życia, myśli w wolnych od zajęć chwilach o polityce, podczas gdy w Starej Europie przyjęło się że politykę uważa się jako popłatane i spokojne zabezpieczenie na starość, do zdobycia czego musi się obywać od młodych lat zaprawiać.

W każdym razie cały świat oczekuje z dużym zainteresowaniem jak mowy gabinetu Hoovera, prowadzony przez starych Amerykanów, będzie prowadził swoją pracę.

Zaostrzenie prohibicji W STANACH ZJEDNOCZONYCH.

Senat Stanów Zjednoczonych 65 głosami przeciw 18 uchwalił projekt ustawy Jonesa, dotyczący przekroczeń ustawy prohibicyjnej. Na mocy tej ustawy, maksymalną karą za tego rodzaju przestępstwa jest grzywna dol. 10.000 lub pięć lat więzienia, lub jedno i drugie razem, według uznania sędziego. Przeciw projektowi ustawy gwałtownie i wymownie, ale bezskutecznie występowali senatorowie Reed z Missouri i Bruce z Maryland. Sen. Bruce zakończył mowę swą słowami: „Przeklinać będę tę ustawę do mego ostatniego tchu. Jest to jeden krok więcej ku tyranii“. Sen. Reed był jeszcze gwałtowniejszy w swych wywodach: „Niedaleki jest dzień — mówił on — w którym obywatele amerykańscy zdadzą sobie sprawę z faktu, że prohibicja jest największą zbrodnią w naszych dziejach. Wówczas skończą się te ohydne rządy hipokryzji, kłamstwa i sztyku“.

UWAGI.

DWA ŚWIATY.

Dość dawno, bo może już przed dwoma laty wyświetlano w kinach film pod tytułem „Burłak z nad Wołgi”. Scenariusz tego filmu osnuty był na tle rewolucji bolszewickiej w Rosji i powstał nawet zarzut, że był on w jakimś stopniu propagandą komunistyczną.

Początek i zakończenie filmu były jednakowe, a zarazem bardzo różniące się między sobą. Na początku ładowną, ciężką baręką ciągną brzegiem Wołgi burłacy, napół obdarci, głodni, z pochylonemi ku ziemi głowami, nucąc rzewną, tęskną pieśń nadwożańską.

Potem wybuchła rewolucja, a po niej w zakończeniu filmu znów ten sam obraz, tylko ludzie inni. Już nie burłacy, lecz dawni świetni oficerowie gwardji, księżęta i damy dworu ciągną brzegiem Wołgi ładowną, ciężką baręką, napół obdarci, głodni, z pochylonemi ku ziemi głowami, nucąc rzewną, tęskną pieśń nadwożańską.

Gdy światło na sali kina zabłysło, ktoś głośno zauważył:

— Pocóż u diabła była ta cała rewolucja, kiedy tak, czy owak ktoś tę barękę ciągnąć musi?

Przypomniało mi się to widowisko ekranowe i te słowa, gdy oglądałem inne widowisko pt. „Sacco i Vanzetti” w teatrze nie tyle robotniczym, ile socjalistycznym w Sosnowcu.

Nie chodzi tu o wartość literacką tego poronionego płodu, lecz o jego myśl społeczną, tkwiącą korzeniami i czerpiącą soki z nadwożańskiej żądzki krwawego odwetu i zmiany ludzi przy barce i przy zastawionym do uczy stole życia.

Autor „Sacco i Vanzetti” uczy nienawiści do dolara, nie wielkopańsko-poetyckiej pogardy, lecz nienawiści. W beznadziejnie ponurych barwach usiłuje zaznaczyć różnicę między światem pracy fizycznej i niedostatku, a światem milionerów i jakoby wiekuiściego próżnowania.

Tak oto duch ze wschodu zaczyna się powoli wżerać w umysły młodzieży, zapelniającej widownię teatru, a wszakże młodzież ta ma w najbliższych latach tworzyć rzeczywistość polską.

Duch od wschodu w „Sacco i Vanzetti” powiada: — Nauczcie się nienawidzić bogactwa. Zrzucicie z tronu wszechmocny dolar, niech i on dozna nędzy i głodu.

Na zachodzie Hoover rzucił hasło: — Bogaćcie się! Niech każdy ma drogę otwartą do zamożności. Kto umie pracować, kto ma dość energii i wytrwałości, niech ma możność zdobycia majątku.

Oto są dwa różne światy. Z jednej strony chęć zrównania wszystkich do nizin suterena, z drugiej otwarta droga do pięcia się na najwyższe piętra drapaczy chmur.

Jesteśmy wystawieni na wpływy tych dwu głosów i tragedją Polski współczesnej jest to, że większość z pośród nas często nieświadomie poddaje się urokowi głosów, płynących ze wschodu.

Jednocześnie czytamy, jak bajki z „Tysiąca i jednej nocy”, o amerykańskich Fordach i Morganach, co to z chłopców do posyłek wyrosli na potentatów finansowych, którzy dzięki geniuszowi organizacyjnemu stworzyli olbrzymie warsztaty pracy, dając swemu krajowi wielkie źródło bogactwa i pracę swym współobywatelom.

I trzeba pomyśleć też o tem, że na przykład taki Ford ma, jak i jego najmniej opłacany robotnik, tylko jeden żołądek i że jeden z nich nie zje więcej od drugiego. Różnica polega tylko w jakości dań obiadowych, ale to już przecież drobna różnica, tembardziej, że i p. Lunaczarska w Moskwie też lepiej jada, niż burłak z nad Wołgi. I pomyśleć też trzeba, że Ford nie może włożyć na się naraz więcej, niż jeden garnitur, a na zabawy pieniędzy nie traci po pierwsze dlatego, że musiał na nie przez całe życie ciężko pracować, a po drugie, że nie ma na to czasu, bo pracuje po szesnastu godzin na dobę.

I to też prawda, że Kiepuza ma ta-

lent w gardle i robi na tem majątek, a dozorca, który zamiata ulicę nie ma tego talentu i dlatego nie może w ten sposób, jak Kiepuza, zdobyć majątku. Gdyby dozorca odebrał Kiepuzrę majątek, to miałby tylko jego majątek, aleby przecież przez to nie zostałby również tenorem.

Można też odebrać majątek Fordom, a nie mieć przytem zdolności wyprodukowania i sprzedania ani jednego samochodu. Wtedy naprawdę Ford zostanie bez grosza, ale tym, którzy mu majątek odebrali też lepiej nie będzie.

W roku 1905, w roku rozruchów w Polsce, powiedział pewien stangret w Zagłębiu o swoim dyrektorze:

— Teraz przyszła kolej na niego. Teraz ja będę jeździł powozem, a on musi siedzieć na koźle.

Stangret miał rację o tyle, że oprócz jeźdźciami w powozie żadnego innego miejsca zajęłoby po dyrektorze nie potrafił.

O ileżby było lepiej, gdyby autorowie „poematów dramatycznych” w teatrze robotniczym uczyli swych słuchaczy twórczego optymizmu, gdyby im powiadali, że człowiek w

kuźni życia sam sobie los swój wykuwa i że piękno życia polega na tem, iżby każdy mógł i chciał się piąć coraz wyżej.

I nie trzeba uczyć nienawiści bogactwa się, bo zbudowanie parterowego domku na Pogoni jest bardziej społecznie pożyteczne, wymaga więcej energii i rzetelnej pracy, niż napisanie kiepskiego „poematu dramatycznego”.

Trzeba tylko w Polsce stworzyć takie stosunki, iżby wszystkie wartości moralne, społeczne i wszelkiego rodzaju talenty miały wolną drogę do tworzenia dóbr ziemskich, których przecież nikt ze sobą później do grobu nie weźmie.

Przyjemność, iż dyrektor fabryki będzie siedział na koźle, a stangret w powozie, że księżniczka i oficer gwardji będą ciągnęli barękę na Wołdę, a burłak zasiądzie na Kremlu, jest krótkotrwałą zemstą Arymama z obopólną stratą.

Takiej zemsty i nienawiści do twórczej pracy organicznej uczy „Sacco i Vanzetti”, wystawiony w teatrze sosnowieckim.

K. Ć—rk.

Przygotowania do obchodu IMIENIN MARSZ. PIŁSUDSKIEGO.

Omegdaj w gmachu starostwa odbyło się konstytucyjne zebranie komitetu wykonawczego powiatowego komitetu obchodu imienin marszałka Piłsudskiego. Komitet wykonawczy zorganizował się następująco: przewodniczącym został p. starosta Boxa, zastępcą ks. prałat Zimniak, sekretarzem inspektor Zwinski. Po ulkonstytuowaniu się prezydium omawiano program uroczystości i zaaprobowano decyzję zebrania komitetu powiatowego, że obchód przedpołudniowy w dniu imienin w Będzinie, oraz akademja wieczorna w Sosnowcu będą stanowiły oficjalną uroczystość.

Zamiast wysyłania adresu sztafeta, komitet wykonawczy uchwalił wysłać depeszę hołdowniczą. Poza tem postanowiono wydać odezwę do ludności, z apelem o udekorowanie domów w dniu imienin, oraz nieskapienie ofiar na rzecz budowy sierocińca imienia marszałka Piłsudskiego.

W czwartek, dnia 14 b. m., o godz. 19.30 w sali Rady miejskiej w Sosnowcu odbędzie się zebranie komitetu obchodu imienin pierwszego marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

Członkowie komitetu prosieni są o punktualne przybycie.

W dniu 12 marca r. b. odbyło się w Niemcach zebranie komitetu wykonawczego, na którym ustalono następujący program obchodu imienin marszałka Józefa Piłsudskiego: w niedzielę 17 marca r. b. o godz. 10 rano zbiórka na „Placu 11-go listopada” w Kazimierzu, skąd wyruszy pochód na nabożeństwo do kościoła parafjalnego w Porąbce. Popołudniu, tego samego dnia, o godz. 4 m. 30 odbędzie się akademja w dolnej sali gospody w Niemcach.

Komitet obchodu imienin marsz. Piłsudskiego w Będzinie ustalił następujący program uroczystości: Dnia 18 b. m. o godz. 7 wiecz. capstrzyk z udziałem wojska, drużyn strzeleckich, hamcerstwa, sokola, młodzieży szkolnej i orkiestry.

Zbiórka na placu 5 Maja przy ognisku, gdzie będą puszczone rakiety świetlne.

Dn. 19 b. m. zbiórka wszystkich organizacyj na Starym Rynku, skąd maszparada wymarsz do kościoła na uroczyste nabożeństwo. O godz. 11 defilada obok gmachu pocztowego. O godz. 12 w południe koncert orkiestry 23 p. a. p. na placu 3 Maja. Od 12 do 18 na tymże placu koncertować będą orkiestry szkolne i straży pożarnej. O godz. 7 wiecz. uroczysta akademja, z następującym programem: Przemówienie, popis chóru Związku strzeleckiego, duet — skrzypce i fortepian, melodeklamacja, oraz występ chóru Tow. amatorskiego i Związku strzeleckiego.

Na zakończenie odegrany zostanie obratek sceniczny, p. t. „Szaleńcy”.

ŚWIĘCENIE IMIENIN MARSZ. PIŁSUDSKIEGO W SZKOŁACH. Minister oświaty, p. Światalski, wydał okólnik, zalecający wszystkim szkołom zarówno średnim, jak i powszechnym zorganizowanie w dniu imienin marszałka Piłsudskiego poranków, połączonych z pogadanką, poświęconą pracy i zasługom marszałka. Dzień 19 marca może być nawet zupełnie wolny od zajęć szkolnych, o ile tatką decyzją powezną poszczególne kuratorja, Oczywiście tego rodzaju zlecenie, posiada wszelkie cechy nakazu.

KUPUJĄCY I KUPIEC. Na ostatnim wieczorze dyskusyjnym w Tow. „Rozwój”, postanowili zebrani zwołać większe zebranie dla omówienia wzajemnego stosunku pomiędzy kupującym i kupcem polskim, na tle obecnej sytuacji gospodarczej. Inicyjatywę zorganizowania takiego zebrania weźmie na siebie Tow. „Rozwój” przy współpracy organizacyj kupieckich i społecznych.

RUCH LUDNOŚCI W CZELADZI. Według danych statystycznych urzędu parafjalnego w Czładzi w roku 1928 zanotowano: urodzin — 597, zgonów — 363; małżeństw, w ciągu roku zawarto — 245. Dane te obejmują także kolonje Piaski i Sałum, oraz Miłowice, które parafjalnie należą do Czładzi. Powyższe dane wykazują, iż naturalny przyrost ludności miasta, w roku ubiegłym wynosił 1.17 procent ogólnu ludności.

Kronika Zagłębia.

KALENDARZYK.

14 CZWARTEK	Dzisiaj Matyldy
	Jutro Klemensa
	Wsch. słońca 5 m. 55 Zach. „ 17 m. 37.

Kinoteatry w Zagłębiu

wyświetlają dziś:

- Kino „Zagłębie” — „Prezydent” — Iwan Mozzuchin.
- Kino „Stinks” — „Symowie pustyni”.
- Kino „Wawel” — „Złoto, szczęście i łzy.
- Kino „Corso” — „Chata wuja Tomka”.
- Kino „Uciecha” — „Król królów”.

Program radiowy

na czwartek 14 marca 1929 r. KATOWICE.

- 11.56 — Transmisja sygnału czasu, hejnału z wieży Marjackiej w Krakowie oraz komunikatu lotniczo-meteorologicznego z Warszawy.
- 12.10 — Transmisja z Warszawy. Odczyt dla młodzieży szkolnej p. t. „Na Ceflonie” — wygl. prof. Feliks Kotowski.
- 12.35 — Transmisja z Filharmonji warszawskiej koncertu dla młodzieży szkolnej.
- 15.45 — Komunikaty Polskiego Związku Zrzeszeń Gospodarczych woj. Śląskiego.
- 16.00 — Koncert z płyt gramofonowych.
- 16.15 — Transmisja z Krakowa. Audycja dla dzieci i młodzieży.
- 16.45 — Dalszy ciąg koncertu z płyt gramofonowych.
- 17.00 — Odczyt p. t. „Samuel Zborowski — Juliusza Słowackiego” — cz. V — wygl. p. Edward Rybarz.
- 17.25 — Skrzynka pocztowa.
- 17.55 — Transmisja koncertu kameralnego z Warszawy.
- 18.50 — Rozmaitości.
- 19.10 — Odczyt z cyklu: „Włóczęgi narcyarskie — Babia Góra” — wygl. dr. Kazimierz Załuski.
- 19.35 — Lekcje praktyczną używania telegraficznych znaków Morse'a — wygl. p. Jan Ciałhotny.
- 19.45 — Komunikaty Związku Śląskich kół śpiewaczych.
- 19.56 — Sygnał czasu.
- 20.00 — Transmisja z Warszawy. Audycja ku uczczeniu święta narodowego Węgier.
- 22.00 — Transmisja komunikatu lotniczo-meteorologicznego i PAT z Warszawy
- 22.50 — Transmisja muzyki lekkiej z restauracji Oaza z Warszawy.

TEMPERATURA. Wczoraj termometry w Zagłębiu wskazywały o godz. 7 rano +1 st. C., o godz. 1 pop. +2.6 st. C., o godz. 9 wiecz. +1.6 st. C.

OSOBISTE. Kierownik P. U. P. P. w Sosnowcu p. Gawroński wyjechał do Kielce, Chrzamowa i Zawienca w związku z mającą się odbyć w najbliższych dniach w tamtejszych urzędach pośrednictwa pracy rekrutacją górników i ładowniczy do Belgji.

ZEBRANIE INFORMACYJNE OFICERÓW REZERWY. Zarząd Koła Z. O. R. w Sosnowcu wzywa mniejszym wszystkim swoich członk. do stawienia się dn. 14 bm. o godz. 20 w lokalu T-wa „Lutnia” przy ulicy Warszawskiej nr 22 w Sosnowcu na zebranie informacyjne połączone z odczytem z dziedziny wojskowości. Stawienictwo obowiązkowe

Teatr w Katowicach.

REPERTUAR.

- Piątek dnia 15 b. m. „Mandaryn Wu” 7.30.
- Sobota dnia 16 b. m. „Halka” dla szkół niem. o godzinie 3.30 pop.
- Sobota dnia 16 b. m. „Mandaryn Wu” 7.30.
- Niedziela dnia 17 b. m. „Noc w Wenecji” 3.30 pop.
- Niedziela dnia 17 „Zygmunt August” 7.30 wiecz.

PRZED POWODZIĄ. Rok rocznie na wiosnę w czasie wylewów chodniki i jezdnia pod tunelem obok fabryki Huczynskiej zostają zalane wodą, co naraża mieszkalców domów fabrycznych przy ul. Kościuszki oraz zamieszkałych na sąsiednich ulicach do znacznego nakładania drogi, aby dostać się z Sosnowca na Pogoń. Z zadowoleniem też wszyscy powitali urządzony omegdaj mostek drewniany wznoszący się na wysokości metra ponad chodnikami, po którym w razie powodzi będzie można przejść suchą nogą.

SILY WODNE W POLSCE i ich znaczenie dla gospodarstwa ogólnu państwowego. Pod takim tytułem p. inż. Łuczakow wygłosi odczyt z inicjatywą Ligi morskiej i rzecznej w Sosnowcu, w sali techników (Czysta 9) w piątek 15 b. m. o godz. 19 m. 30. Interesujący temat ściąganie niewątpliwie liczną publiczność.

NOWE MONETY. W Nr. 12 „Dziennika Ustaw” ogłoszono rozporządzenie ministra skarbu o wycofaniu z obiegu biletów zdawkowych wartości 5 złotych. Rozporządzenie to opiewa, iż bilety zdawkowe wartości 5 złotych z datą 1 maja 1925 r. tracą moc prawnego środka płatniczego z dn. 30 czerwca 1929 r. do dnia 30 czerwca 1931 r., bilety powyższe będą wymieniane na monety oraz na bilety Banku Polskiego w centralnej kasie państwowej. W kasach skarbowych oraz w oddziałach Banku Polskiego. Po dniu 30 czerwca 1931 r. obowiązek wymiany tych biletów ustaje. W tymże samym numerze „Dziennika Ustaw” ogłoszono rozporządzenie ministra skarbu, ustalające wzór monety niklowej, wartości 1 złotego.

CZYN GODNY POCHWAŁY. Szkoła policyjna na Piaskach, w liczbie 150 osób zapisała się do Ligi morskiej i rzecznej, jak również do komitetu floty narodowej. Czyn szkoły policyjnej można polecić ogółowi społeczeństwa do naśladowictwa.

POMOC KREDYTOWA DLA PIEKARZY. W Ministerstwie spraw wewnętrznych odbyła się konferencja z udziałem przedstawicieli Min. skarbu Banku gospodarstwa krajowego i P. K. O. w sprawie pomocy kredytowej dla przemysłu piekarskiego ma cele, związane z budową, bądź z mechanizacją warsztatów piekarskich. Po przedyskutowaniu sprawy, postulaty wysunięte przez M. S. W. będą przedmiotem dalszych narad bezpośrednio z Min. skarbu.

Otiary na Krzyż

złożone w naszej Administracji.

Na wniesienie Krzyża, zniszczonego przez bluźnierców - zbrodniarzy na rogu ulic Piłsudskiego i Teatralnej w Sosnowcu złożyli w naszej Administracji:

Marja Helmboldt, Dąbrowa Gór. zł. 3.

Odczyty ks. Lesnobrodzkiego

W DĄBROWIE.

Zarówno osoba prelegenta, jak i temat sprawiły, iż na pierwszym odczycie ks. Lesnobrodzkiego duża sala Ogniska w Dąbrowie była formalnie „zabita” słuchaczami, którzy z niezwykłą uwagą i skupieniem przysłuchiwali się grozę wywołującym opowiadaniom naocznego świadka przewrotu i rządów bolszewickich.

Szanowny mówca zastrzegł na wstępie, iż nie będzie powtarzał lub opisywał wypadków, znanych niewątpliwie słuchaczom z prasy, książek i opowiadań, jedynie tylko na poparcie swych twierdzeń przytoczył kilka faktów, osobiście widzianych lub stwierdzonych.

Kiedy ks. Lesnobrodzki opowiadał parę takich scen z piekła bolszewickiego, słuchacze mieli możność przekonać się, iż znane opisy piekła Damtego były tylko słabym odzwierciedleniem bolszewickich okropności, których samo słuchanie wywoływało grozę i wstrząsające wrażenie, a cóż dopiero musieli przeżyć ludzie, którzy przeszli osobiście przez tę gehennę cierpienia i mąk, zarówno fizycznych, jak i moralnych. Ks. Lesnobrodzki wyraził przekonanie, iż nie wiemy w możliwość analogicznego zjawiska w Polsce, a to z uwagi na ogólną kulturę i odmienną psychikę narodu polskiego, nie mniej jednak, mówca uważa za swój obowiązek wzywać do jaknajenergiczniejszej walki z tą zarazą, usiłującą pogrążyć cały świat w odmęcie zbrodni i bestjalstwa.

— W dniu dzisiejszym ks. Lesnobrodzki wygłosi trzeci z kolei odczyt p. t. „Rasputin i jego rola w pogrzebaniu Rosji”.

× BIAŁE FARTUSZKI. Dnia 17 marca 1929 r. o godzinie 7.30 wieczorem sekcja sceniczna Klubu młodzieży polskiej im. marszałka J. Piłsudskiego odegra w teatrze miejskim w Sosnowcu wodewil w 4-ach aktach z tańcami p. t. „Białe fartuszki”. W czasie przedstawienia „balet pokojówek”. Podczas przerw przygrywać będzie orkiestra. Ceny miejsc: galerja 80 gr., krzesła od zł. 1.50 do 4.—, łoża na 6 osób 25 zł., kupon do łoża 5 zł. Bilety wcześniej nabywać można w cukierni „Bagatela” naprzeciw dworca kolejowego. 1573.

× TRAMWAJE A ROZMOWY TELEFONICZNE. Dobrodziejstwo tramwajów w Zagłębiu przyniosło ze sobą jeszcze jedno utrudnienie w postaci oddziaływania (t. zw. interferencji) wysoko napięciowej sieci tramwajowej na przewody telefoniczne, mianowicie w miejscach, gdzie są one do siebie równoległe i blisko położone. Przykre tego następstwa, w postaci odgłosu ruszania z miejsca, jazdy i zahamowania elektrowozu, słyszane często bywają w mikrofonie przez rozmawiających na linii Sosnowiec — Dąbrowa a czasem dają się we znaki i na przewodzie Sosnowiec — Zawiercie, chwilami prawie głuszac rozmowę. Zarząd techniczny telefonów wzięty w porozumieniu z dyrekcją tramwajów zająć się usunięciem tych niedokładności, wysocę dokuczliwych dla posługujących się telefonami, utrudniających stosunki handlowe, pracę dziennikarską i t. p.

× UJĘCIE KIESZONKOWCA. Na dworcu kolejowym w Sosnowcu ujęto na gorącym uczynku kieszonkowca Lejzora Akiermana, zamieszkałego w Sosnowcu przy ulicy Białej 5. Akierman skradł z kieszeni Stanisławowi Brodali z Katowic portmonetkę z 24 zł. Kieszonkowca przekazano do dyspozycji sądu grodzkiego.

× KRADZIEŻ KŁOSZY. Z podwórza domu nr 39 przy ulicy Książątka w Będzinie nieznani sprawcy skradli onegdaj na szkodę Gotfelda Gustawa 4 kłosze do lamp elektrycznych wartości 660 zł. Policja prowadzi dochodzenie.

Jak wyglądają budżety gmin powiatu Będzińskiego.

W ubiegłym miesiącu podaliśmy zatwierdzone przez Sejmik będziński preliminarze budżetowe gmin większych naszego powiatu, zamieszczając tylko ogólne pozycje w dochodach i wydatkach.

Obecnie podajemy ważniejsze pozycje i ich stosunek procentowy do ogólnego dochodu, lub wydatków.

W Bobrownikach dochody zwyczajne przewidują 85750 zł. w tem udział w podatkach państwowych stanowi 1,52 proc., dodatki do podatków 31,72 proc. i podatki samoistne 45,80 proc. Resztę stanowią inne opłaty. Dochody nadzwyczajne wynoszą 494.140 zł. w tem subwencje i dotacje 40,47 proc., pożyczki 40,47 proc. W wydatkach zwykłych administracja wynosi 25,04 proc., opieka społeczna 36,36 proc., oświata 24,72 proc. W wydatkach nadzwyczajnych na oświatę przeznaczono 87,83 proc.

W Groźcu dochody zwyczajne przewidują 88078 zł. w tem dodatki do podatków stanowią 51,66 proc., podatki samoistne 27,98 proc. Dochody nadzwyczajne obejmują 135 tysięcy zł. w tem subwencje i dotacje 14,81 proc. tyleż pożyczki, podatki inwestycyjne 40,75 proc. i różne 29,63 proc. W wydatkach zwyczajnych administracja wynosi 31,25 proc., oświata 21,09 proc., zdrowie publiczne 8,17 proc., opieka społeczna 32,36 proc. W wydatkach nadzwyczajnych drogi i place 45,60 proc. i oświata 47,62 proc.

W Łągiszy dochody zwykłe przewidują 40760 zł. w tem dodatki do podatków 26,75 proc., podatki samoistne 41,10 proc. W dochodach nadzwyczajnych wynoszących 73 tysiące zł., subwencje i dotacje wynoszą 65,75 proc., pożyczki 20,55 proc., podatki inwestycyjne 13,70 proc. W wydatkach zwykłych administracja wynosi 53,89 proc., oświata 26,85 proc., opieka społeczna 27,85 proc. W wydatkach nadzwyczajnych drogi i place wynoszą 17,80 proc., oświata 82,20 proc.

W Łośniu dochody zwykłe przewidują 25.740 zł. w tem dodatki do podatków 18,27 proc., podatki samoistne 69,69 proc. W dochodach nadzwyczajnych, obejmujących 83 tysiące zł. subwencje i dotacje stanowią 81,92 proc., pożyczki 18,08 proc. W wydatkach zwyczajnych administracja wynosi 44,84 proc., oświata 22,08 proc., opieka społeczna 23,94 proc. W wydatkach nadzwyczajnych drogi i place wynoszą 15,67 proc., oświata 84,33 proc.

W Niwce dochody zwykłe wynoszą 68577 zł. w tem opłaty administracyjne stanowią 24,47 proc., dodatki do podatków 35,90 proc., podatki samoistne 34 proc. Dochody nadzwyczajne wynoszą 89051 zł. w tem subwencje i dotacje 11,23 proc. tyleż pożyczki, podatki inwestycyjne 54,33 proc., różne 23,21 proc. W wydatkach

zwyczajnych administracja wynosi 30,33 proc., oświata 20,65 proc., opieka społeczna 33,02 proc. W wydatkach nadzwyczajnych drogi i place wynoszą 24,10 proc., oświata 52,22 proc.

W gminie Olkusz - Siewierskiej dochody zwykłe przewidują 253 tys. zł. w tem dodatki do podatków 48,04 proc., podatki samoistne 32,30 proc. Dochody nadzwyczajne obejmują 210 tys. zł. w tem subwencje i dotacje stanowią 14,28 proc., podatki inwestycyjne 80,96 proc. W wydatkach zwykłych administracja wynosi 34,23 proc., oświata 23,77 proc., opieka społeczna 31,80 proc. W wydatkach nadzwyczajnych drogi i place 53,91 proc., oświata 41,91 proc.

W Ożarówicach dochody zwyczajne przewidują 25.454 zł. w tem subwencje i dotacje 16,35 proc., dodatki do podatków 20,45 proc., podatki samoistne 48,56 proc. Dochody nadzwyczajne obejmują 102 tys. zł. w tem subwencje i dotacje 65,69 proc., pożyczki 14,70 proc. W wydatkach zwykłych administracja wynosi 54,28 proc., oświata 27,68 proc., opieka społeczna 15,72 proc. W wydatkach nadzwyczajnych drogi i place stanowią 31,57 proc., oświata 68,63 proc.

W Wojkowicach Kościelnych dochody zwyczajne obejmują 39540 zł. w tem dodatki do podatków 26,05 proc., podatki samoistne 55,64 proc. Dochody nadzwyczajne wynoszą 94.600 zł. w tem subwencje i dotacje 73,40 proc., pożyczki 22,54 proc. W wydatkach zwykłych administracja wynosi 36,36 proc., oświata 31,47 proc., opieka społeczna 25,80 proc. W wydatkach nadzwyczajnych drogi i place wynoszą 15,43 proc., oświata 84,57 proc.

W Zagórzach dochody zwyczajne przewidują 74 tysiące zł. w tem dodatki do podatków 45,95 proc., podatki samoistne 53,17 proc. Dochody nadzwyczajne wynoszą 164790 zł. w tem subwencje i dotacje 12,14 proc., pożyczki 51,58 proc., podatki inwestycyjne 21,24 proc. W wydatkach zwyczajnych administracja wynosi 32,03 proc., oświata 25,43 proc., opieka społeczna 30,47 proc. W wydatkach nadzwyczajnych drogi i place stanowią 33,24 proc., oświata 56,32 proc.

Dochody zwyczajne wszystkich 9 gmin wynoszą 700.879 zł. Przeciętnie dodatki do podatków stanowią 40,52 proc., podatki samoistne 37,21 proc. Dochody nadzwyczajne wynoszą ogółem 1.445.581 zł. Przeciętnie subwencje i dotacje wynoszą 36,84 proc., pożyczki 25,94 proc., podatki inwestycyjne 25,14 proc. W wydatkach zwykłych przeciętnie administracja wynosi 33,32 proc., oświata 24,10 proc., opieka społeczna 30,97 proc. W wydatkach nadzwyczajnych na drogi i place wypada średnio 25,60 proc., na oświatę 69,56 proc.

Nie mogą osłagnać porozumienia. Przed wyborami zarządu miasta w Czeladzi.

16 bm., tj. w nadchodzącą sobotę, w sali sądu grodzkiego w Czeladzi odbędzie się pierwsze organizacyjne zebranie nowowybranej Rady miejskiej z następującym porządkiem obrad: zagajenie i otwarcie posiedzenia przez komisarza dr. Marczyńskiego, ustalenie wysokości pensji dla członków zarządu miasta, wybór burmistrza, zastępcy i ławników. Wybory członków zarządu odbędą się tajnym głosowaniem na zgłoszone przez radnych listy kandydatów.

Mimo naznaczonych już wyborów zarządu miasta, dotychczas nie można nic pewnego powiedzieć o tem, kto będzie burmistrem, wszelkie bowiem usiłowania o stworzenie absolutnej większości w Radzie nie przyniosły dotychczas żadnego wyniku.

Onegdaj w Magistracie odbyła się zapowiedziana przez nas konferencja „jedynki” ze Zjednoczeniem, w której wzięli udział wszyscy radni z

obydwu grup. Przedwstępne to jakby posiedzenie Rady zamiast doprowadzić do pogodzenia się obydwu stronnictw, pogłębiło tylko istniejące różnice zdań i jak przewidywano, skończyło się na niczym.

Faktycznie program gospodarczy i dążenia obydwu grup są identyczne, a rozchodzi się tylko o kandydatów do zarządu. Zjednoczenie jest przeciwne kandydaturze p. Tajchmana na burmistrza, wysuwanej przez jedynkę, B. B. nie może się zgodzić na kandydata Zjednoczenia. To też o ile miuściepliwie stanowisko obydwu klubów będzie zachowane nadal, Czeladź może doczekać się powtórnie komisarza rządowego.

Dziś ma się odbyć jeszcze jedna próba współpracy socjalistów ze Zjednoczeniem. O ile i ta próba jeszcze zawiedzie, Rada czeladzka będzie bez większości.

Dwa razy panna I DWA RAZY MEŻATKA.

Sensacyjną sprawę rozpoznawał wczoraj Sąd okręgowy w Sosnowcu. Ławę oskarżonych zajęli 36-letnia Marjanna z Wajsmargów Wącierzowa i 32-letni Stanisław Izydor Wyrwał, oboje z Sosnowca (Pogórska 12).

Wącierzowa, zamężna za Walentym Wącierzem, pozostającym od r. 1913 w Ameryce, w 1925 roku poznała się z 32-letnim Stanisławem Wyrwałem i zawarła bliższą znajomość. Po upływie kilku miesięcy, Wącierzowa uzyskała z parafji Zagórze świadectwo na imię swej krewnej Walerji Wajsmarg, zawarła z Wyrwałem związek małżeński.

Po roku szczęśliwego pożycia zbrodnia bigamji wyszła na jaw. Sąd biskupi w Częstochowie uznał związek ten za nieważny i nieprawny. Oblubieńcy prócz tego skazani zostali wyrokiem Sądu okręgowego w Sosnowcu każde na 5 miesięcy więzienia. Po zastosowaniu względem nich aktu łaski amnestyjnej kara ta została im darowana.

Dramat Woli Kocikowej ZAKOŃCZONY 2 LATAMI WIEZIENIA.

W nocy z 24 na 25 czerwca ub. r. z zagrody gospodarza Mateusza Skrzypiciela w Woli Kocikowej, powiatu Olkuskiego, wyprowadzono krowę. Rozpacz ogarnęła wieśniaka na wspomnienie, że stracił jedyną żywicielkę swych dzieci.

Stroskanemu nie pozostało nic więcej, jak tylko pójść i zameldować policji, wskazując, iż podejrzewa osobnika, który przeddzień był u niego wynajmając furmankę i legitymował się jako Andrzej Rogoż.

W trzy tygodnie potem zatrzymany został w Dzwonowicach ów Rogoż i poddany przesłuchaniu. W czasie konfrontacji z poszkodowanym został rozpoznany jako ten, który był u niego na podwórzu wynajmając furmankę.

Rogoż nie przyznał się do kradzieży. Po ustaleniu jednak, że Rogoż ma kochankę w Strzemieszycach, zwrócono się do niej i po dłuższym przesłuchaniu Marja Kryczko oświadczyła, że w końcu czerwca ub. r. Rogoż przyprowadził do niej krowę i zanocował. Mówił, że krowę tę kupił.

Zbiedzona krowka wróciła do swej obory, a Rogoż zajął wczoraj miejsce na ławie oskarżonych przed Sądem okręgowym w Sosnowcu. Do winy w dalszym ciągu nie przyznawał się, jednak przewod sądowy winę jego niezbicie ustalił i skazany został na dwa lata więzienia z pozbawieniem praw.

Z SALI SĄDOWEJ.

KREWKI ZAWIERCIANIN.

39-letni Jan Chruściel z Zawiercia (Blanowska 56) w dniu 16 września ub. r., będąc widocznie pod dobrą datą, wszczął awanturę w piwiarni Ratarskiego w Krompolowie. Interwencja policji okazała się konieczną. Gdy wezwanie funkcjonariusza policji o uspokojenie się nie pomogło, awanturnik odprowadzony został do aresztu gminnego celem wytrzeźwienia. W godzinę po fakcie Chruściel kompletnie wytrzeźwiał i zorjentował się w sytuacji usiłował wyważyć drzwi. W porę jednak policja przeszkodziła jego zamiarom, nakładając mu za to kajdanki. Awanturnik obrzucił stróża ładu publicznego stemplem obelżywych epitetów.

Sąd okręgowy skazał krewkiego zawiercianina na cztery dni aresztu, biorąc pod uwagę, że działał w stanie podchmielonym.

ZA ROZTRWONIENIE ZAJĘTYCH RZECZY.

26-letni Tadeusz Gorczyca, sosnowiczanie (Piotrkowska 8) odpowiadał wczoraj przed Sądem okręgowym za roztrwonienie zajętych przez komornika sądowego i oddanych mu pod dozór przedmiotów i skazany został na 14 dni aresztu.

Z kolei odpowiadał za takżeż przestępstwo Michał Wnuk (Robotnicza 8) i skazany został na dwa tygodnie aresztu.

Zapisujecie się do PMS.

Z powodu uroczystości, związanych z imieninami P. Marsz. Piłsudskiego, Magistrat m. Zawiercia zwraca P. P. właścicieli nieruchomości

do przyzdobienia domów chorągwiami państwowymi w dniach 17—19 marca r. b.

Równocześnie poleca się uprzątnięcie śniegu i błota z ulic i chodników.

Magistrat m. Zawiercia.

1447

Kronika Zawiercia.

Kino „Stella“. Z pamiętnika lekarza.

× W SCHRONISKU DLA SIEROT BRAK MIEJSCA. Onegdaj zabrakło miejsca w miejskim schronisku dla sierot, w którym obecnie znajduje się 65 dzieci z czego trzynastu niemowląt. W schronisku znajdują przytułek bądź to zupełnie sieroty, bądź to podrzutki wreszcie dzieci najuboższych, którzy nie mają na wychowanie dzieci. Momentu tego należało się spodziewać w związku ze stałym rozwojem miasta i rozszerzeniem instytucji wydziału opieki społecznej z każdym dniem staje się aktualniejsza.

× SZKARLATYNA W MIEŚCIE. Lekarz miejski skonstatował w ostatnim czasie kilka wypadków szkarlatyny.

× AKCJA ŻYWNOCIOWA DLA BEZROBOTNYCH. Magistrat mosi się z zamiarem zorganizowania jeszcze przed świętami akcji żywnościowej dla bezrobotnych. Przedłużenie wypłat zasiłków dla bezrobotnych sezonowych aczkolwiek zostało zarządzane, jednak dotychczas nie skutecznym odnośnym wypłat.

× Z KOMISJI FINANSOWO - BUDŻETOWEJ. Nowa miejska komisja finansowo - budżetowa odbyła swoje posiedzenie konstytucyjne, na którym wybrany został przewodniczącym ks. Wajzler, zastępcą jego r. A. Bornstein, sekretarzem r. Kania.

× Z ZARZĄDU MIASTA. Wczoraj odbyło się posiedzenie zarządu miasta, na którym udzielono urlopu lekarzowi miejskiemu d-mowi Herbergowi, który udaje się do Warszawy na 10-dniowy kurs dla lekarzy organizowany przez Wydział lekarski uniwersytetu. Poza tym zatwierdzono kilka planów budowlanych oraz rozpatrzone prośby o umorzenie podatków.

× DO KOGO NALEŻY UPRZĄTANIE JEZDNI I CHODNIKÓW. Na skutek interpelacji magistratu województwo Kieleckie wyjaśniło, że obowiązek uprzątnięcia chodników oraz połowy szerokości jezdni spoczywa ożdkowicie na właścicielach przyległych nieruchomości. Jedynie w razie opadów gromadzących katastrofą władze miejskie mogą dobrowolnie przyjąć z pomocą w uprzątnięciu np. śniegu. W związku z tem policja otrzymała polecenie dopilnowywania uprzątnięcia śniegu i błota z ulic w czasie obecnych roztopów.

× WYPADEK KOLEJOWY. Z pociągu towarowego idącego do Warszawy zaszła potrzeba wydzielenia i pozostawienia w Poraju wagonu, w którym zapaliła się os. Przy nmaewrowaniu całym składem wagonów maszynista Stanisław Rebański z Piotrkowa majechał ostatnim wagonem na upór, przyczem wagon ten uległ zniszczeniu, zaś dwa sąsiednie zostały poważnie uszkodzone.

Gwałtowne protesty PRZECIWKO PODWYŻCE CZYNŚZÓW.

Forma protestu lokatorów przeciwko projektowi podwyżki czynszu przybiera we Lwowie jasne formy. We wszystkich kinach we Lwowie pojawiły się we wtorek protesty świetlne, przypominające równocześnie o dwóch wielkich wiecach, jakie odbędą się w salach instytutu technologicznego dnia 17 b. m. Za zgodą wszystkich stowarzyszeń i organizacyj kupieckich sklepy we Lwowie na znak protestu będą w poniedziałek 18 b. m. otwarte dopiero o godz. 10 rano, to jest z jednogodzinnym opóźnieniem. W razie zbrojnikotowania protestu lokatorów urządzona będzie we Lwowie na znak łączności mieszkańców miast kamikowa manifestacja w formie nalepek w ołkach.

Towarzystwo Przyjaciół Górki.

Zebranie organizacyjne.

Dnia 3 b. m. w sali Związku kolejarzy przy ulicy Czerwonego Krzyża Nr. 20 w Warszawie odbyło się organizacyjne zebranie Towarzystwa przyjaciół „Górki“, t. j. Kolonii leczniczej dziecięcej im. D-ra Med. Rektora J. Brudzińskiego przy zdroju w Busku, w którym wzięło udział 70 osób.

Zebranie zagał p. B. Krakowski, naczelnik wydziału opieki nad dziećmi i młodzieżą w Ministerstwie pracy i opieki społecznej, prosząc do prezydium pp.: wojewodzinę Manteufflową, prezesa Jeżewskiego, dr. Popowskiego, a na przewodniczącego senatora dr. Kopczińskiego.

Cel Towarzystwa przyjaciół „Górki“ wyjaśnił p. prezes Jeżewski nadmieniając, że nietylko pomoc materialna ile właśnie propaganda idei społecznej pracy i opieki nad dzieckiem chorem będzie zadaniem Towarzystwa.

Historję powstania Górki w pięknych słowach opowiedział p. B. Krakowski, podnosząc zasługi społeczne i nadzwyczajny hart woli twórcy i założyciela kolonii dr. Szymona Starkiewicza.

P. Świdziński zdał sprawozdanie z

świetlicy niedzielnej, zorganizowanej przez Koło młodych narazie dla dzieci starszych. Zebrani gorącymi oklaskami wyrazili uznanie młodzieży która pierwsza przystąpiła do czynu, rozpoczynając pracę w myśl zamierzeń d-ra Szymona Starkiewicza.

Następnie do Rady nadzorczej przy jęto przez aklamację pp.: 1) p. T. Arciszewskiego, 2) redaktorową Alinę Brudzińską, 3) Zygmunta Brudzińskiego, 4) R. Jarmułowicza, prezydenta m. Częstochowy, 5) Zygmunta Kisielewskiego, 6) senatora d-ra Kopczińskiego, 7) prezesa K. Jeżewskiego, 8) naczelnika B. Krakowskiego, 9) wojewodzinę Manteufflową, 10) prof. Michałowicza, 11) prof. Wł. Szenajcha, 12) Leona Nowaka z Dąbrowy Górniczej, do zarządu zaś pp.: 1) dyr. Osuchowskiego, 2) dr. Popowskiego, 3) d-ra Świdzińskiego, 4) Helenę Grodzicką, 5) W. Dobrowolskiego, 6) Wł. Lewandowskiego.

Polecono nowoutworzonemu zarządowi wysłać podziękowanie pracownikom Górki za list z życzeniami, oraz wyrazić w imieniu zebranych słowa hołdu i uznania dr. Szymonowi Starkiewiczowi za jego niestrudzoną działalność społeczną.

ŻYCIE GOSPODARCZE.

Silny wzrost fali protestów wekslowych.

W miesiącu styczniu b. r. zaprotestowano w Polsce ogółem 356.691 weksli (w grudniu 1928 r. — 313.128) na łączną sumę 76.787.000 zł., (w grudniu — 67.668.000 zł.). Z tej liczby przez notariuszy zaprotestowano 303.554 weksle na łączną sumę 68.447.000 zł., przez urzędy pocztowe 53.137 weksli na sumę 8.540.000 złotych.

Najwięcej zaprotestowano weksli: w Warszawie 76.076 na sumę 19.954.000 zł., we Lwowie 8.901 na 5.416.000 zł., w Poznaniu 5.750 na 2.817.000 zł., w Wilnie 10.321 na 1.796.000 zł., w Lublinie 9.205 na 1.658.000 zł., w Krakowie 5.275 na 1.595.000 zł., w Katowicach 2.897 na 897.000 zł., w Bydgoszczy 2.023 na

731.000 zł., w Częstochowie 4.772 na 720.000 zł. i t. d., a najmniej w Zgierz — 292 weksle na sumę 91 tysięcy złotych.

Ilość weksli zaprotstowanych jak i kwota na które opiewały tak wysoka jak w styczniu nie była od szeregu miesięcy notowaną, świadcząc o silnem zaostrzeniu się kryzysu gospodarczego. W poprzednich miesiącach protesty wekslowe zanotowano: w listopadzie 1928 r. 272.661 weksli na sumę 61.640.000 zł., w październiku 274.354 weksli na 60 milj. zł., we wrześniu 236.909 weksli, w sierpniu 228.000, w lipcu 229.000 sztuk weksli.

Przeciętna wysokość zaprotestowanych w styczniu b. r. weksli obraca się około 160 — 200 złotych.

Kronika gospodarcza.

OBNIŻENIE PROWIZJI DLA HANDLU TYTONIOWEGO. Detałści sprzedawcy wyrobów tytoniowych korzystają z prowizji 9 proc. dla gatunków zwykłych. Gatunki specjalne, luksusowe dawały mniejszą prowizję, mianowicie 8 proc., którą jednak niedawno zredukowano do 7 proc. Związki detalicznych koncesjonariuszów monopolu tytoniowego zwróciły się do władz z tem, by przywrócono dla gatunków specjalnych poprzednią 8-procentową prowizję, jednak dotychczas, pomimo obietnicy, sprawy tej nie załatwiono. Tymczasem dowiadujemy się, że monopol tytoniowy zamierza obniżyć prowizję na wszystkie gatunki z 9 na 7 proc.

MILJON ZŁOTYCH NA ROZBUDOWĘ ZAKOPANEGO. W czasie kilkudniowej ankiety na temat potrzeb kulturalnych i gospodarczych Podhala, przeprowadzonej w Zakopanem, zakomunikowano obradującym, iż premier Bartel postanowił wyasygnować kwotę 1 milj. zł. na cele budowlane w Zakopanem.

STUDJA NAD CHŁODNICTWEM. Wobec stwierdzenia trudności technicznych i organizacyjnych w sprawie zastosowania chłodnictwa w obrocie artykułami spożywczymi na rynkach większych ośrodków, Ministerstwo spraw wewnętrznych postanowiło prowadzone we własnym zakresie studia pogłębić i skorzystać ze współpracy rzeczoznawców tak naukowych, jak i rutynowanych praktyków. Badania dotyczące będą konkretnych zagadnień w poszczególnych ośrodkach i posłużą jako podstawowy materiał do opracowania zakreślonego na szeroką metę planu rozbudowy chłodnictwa aprowizacyjnego.

186 TYSIĘCY POLAKÓW WYJECHAŁO W R. 1928 Z KRAJU ZA CHLEBEM. Na podstawie wykazów, prowadzonych przez Urząd emigracyjny, w roku 1928 wyjechało z Polski 186.650 emigrantów. Emigracja do krajów Europy objęła 122.049 osób, do państw pozaeuropejskich 64.581. M. in. wyemigrowało do Francji 52.145 osób, do Niemiec 85.375, do Belgii 1.237, do Danii 593, do Rumunii 223, do Stanów Zjednoczonych 22.007, do Brazylii 4.402, do Palestyny 583 osoby.

WEKSLE POLSKIE NA RYNKU SZWAJCARSKIM. Jak donosi jedna z agencji warszawskich „Banque Populaire Suisse“ podejmuje się zawrzeć kilka transakcji dyskon-

towych z najpoważniejszymi bankami, względnie firmami polskimi. Poza tem również istnieją obecnie możliwości co do konkretnego zainteresowania niektórych innych banków szwajcarskich eskontowanie dobrych weksli polskich. Ofiarowany jest kredyt dyskontowy 6-cio miesięczny z możliwością ew. dalszej prolongaty, stopa procentowa 8 i pół — 9, przy pewnych targach jednak uda się ją prawdopodobnie obniżyć. Wchodziłyby tu w rachubę tylko weksle pierwszorzędných firm i banków polskich.

DNIA I CZERWCA ROZPOCZNIE SIĘ EGZEKUCJA PODATKU OBROTOWEGO. Ministerstwo skarbu ustaliło termin, w którym w roku bieżącym rozpocznie się egzekwowanie przymusowe podatku obrotowego. Egzekucja tego podatku rozpocznie się od 1 czerwca.

MIEDZYNARODOWY KONGRES REKLAMY. Dnia 11 sierpnia 1929 r. rozpocznie się w Berlinie międzynarodowy kongres fachowców reklamy. Kongres ten budzi szczególne zainteresowanie w Ameryce, skąd wpłynęło już 5.000 zgłoszeń. Z Europy oczekuje się przybycia 1.500 — 2.000 gości na kongres. W kongresie wezmą udział nietylko specjaliści reklamowi, ale i przedstawiciele zawodów pokrewnych i sfer zainteresowanych.

Z gieldy warszawskiej.

CEDUŁA Z DNIA 13.

AKCJE: Bank Handlowy 120.00, Bank Polski 175.00 — 172.00 — 172.50, Bank Sp. Zarobk. 85.00, Spiess 255.00, El. Dąbrowa 105.00, Elektryczność 74.00, Cukier 39.00, Łazy 8.25, Lilpop 35.50, Ostrowiecki 97.00, Starachowice 51.50, Haberbusz 226.00.

WALUTY i DEWIZY: Nowy Jork 8.90 Londyn 43.29 i trzy czwarte, Paryż 54.85 i pół, Wiedeń 125.27, Praga 26.40 i trzy czwarte, Włochy 46.73, Szwajcaria 171.52 Dolarówka 5 proc. 95.50 — 95.25, Ziemska Kredytowa 4 i pół proc. 49.50 — 49.25 Poż. Komwensyjna 5 proc. 67.00, Poż. Inwestycyjna 4 proc. 111.50 — 112.75.

Tendencja dla akcji poważnie słabsza dla walut mocniejszych.

Kronika Olkuska.

× Z TOWARZYSTWA PRZECIWGRUŻLICZEGO W OLKUSZU. Przed kilkudniami odbyło się zebranie zarządu Towarzystwa przeciwgruźliczego w Olkuszu, na którym likwidowano obrachunki z firmą budowlaną „Zelbet“ wypłacając jej resztę należności w wysokości 4 tys. zł. za budowę przychodni przeciwgruźliczej obok parku pod Czarną Górą. Ogólny koszt budowy przychodni wynosi około 43 tys. zł. Budynek ten jest już kompletnie gotowy i obecnie zarząd Towarzystwa rozpisal konkurs na dostawę mebli dla przychodni, która swoje podwoje otworzy prawdopodobnie w drugiej połowie maja r. b. Otwarcie przychodni zapowiada się uroczyste, w obecności licznych mieszkańców, przedstawicieli przemysłu etc., którzy nie szczędzili ofiar na tak piękny cel.

× Z AKCJI „DNI PRZECIWGRUŻLICZYCH“. Na ostatnim zebraniu komitetu „Dni przeciwgruźliczych w Olkuszu, skarbnik, p. St. Lipka składał sprawozdanie z przebiegu zbiorów na „Dnie przeciwgruźlicze“ w Olkuszu. Według tego sprawozdania wynika, że z otrzymanych w Warszawie 21 tys. nalepek, rozprzedano 16.004 nalepki, z których na poszczególne miejscowości powiatu przypada: Olkusz 10687, Wolbrom 2660, Klucze 1025, Bolesław 820, Paliça 456, Żarnowiec 200 i Sławków 156. Z ogólnie zebranej kwoty zł. 1600.40 gr. przekazano Związkowi Towarzystwa przeciwgruźliczego w Warszawie 20 proc. t. j. zł. 320.08, na koszty propagandy zł. 114.20, pozostała suma zł. 1166.52 przełano na pokrycie kosztów budowy przychodni.

× BRAK DOMU NOCLEGOWEGO W SŁAWKOWIE. Wśród wielu bolączek Sławkowie, jest między innymi brak domu noclegowego. Jeżeli kogoś noc spotyka w drodze, co często się zdarza zagłębianom powracającym z powiatu Olkuskiego lub Miechowskiego, niema gdzie się przemocować. Każdy więc zgłasza się do gminy i tam na ławkach, w kancelarii, znajduje nocleg. Jakżeż taka kancelaria wygląda po przemocowaniu bezdomnych? Opowiadają urzędnicy, że miejeden z takich gości pozostawia wszy, które spacerują po kancelarii i zaglądają do akt. Ciekawa rzecz, co by na to powiedział minister Składkowski, gdyby się o tem dowiedział!

× ZE ZW. OCHOT. STRAŻY W SŁAWKOWIE. W ostatnią niedzielę odbyło się w Sławkowie, pod przewodnictwem prezesa straży, p. M. Niepielskiego, zebranie Zarządu Str. Och. sławkowskiej. Najważniejszym punktem zebrania było uchwalenie urządzenia parku w lasku pomiędzy miastem a fabryką Bci Schein. Poza tem postanowiono nabyć w fabr. Schein potrzebne ogrodzenie siatkowe do ogrodzenia lasku — parku. Zaprojektowano zwrócić się do Rady miejskiej o wyjednanie z lasów komunalnych sławkowskich, 100 mtr. drzewa, potrzebnego na kioski w przyszłym parku. To owoce posiedzenia Zarządu straży, zakończono projektem urządzenia tradycyjnego jajka dla strażaków i ich rodzin.

× „WIDMO“ W OLKUSZU. Obecnie jest w przygotowaniu przez uczniów starszych klas miejscowego gimnazjum, komedia grecka p. t. „Widmo“ Planta. Sztuka zostanie odegrana pod reżyserją prof. Mitki w najbliższym czasie w mowem kinie „Orzeł“.

Nadużycia poborowe

W KRAKOWIE.

Władze krakowskie w ciągu ostatnich dni wpadły na ślad nadużyć przy poborze wojskowym w Krakowie. W sprawie tę wdała się prokuratura państwa, w następstwie czego aresztowano i przekazano dyspozycji sądu okręgowego karnego w Krakowie emer. pułkownika lekarza d-ra Henryka Jana Glasera, oraz d-ra Edwarda Herzoga i dr. Szymona Bernsteina, koncypientów adwokatów w Krakowie.

Sprawa, przybiera rozmiary sensacyjnej afery, jednakowoż szczegóły jej ze względu na wstępne dochodzenia są trzymane w ścisłej tajemnicy. Dochodzenia sądowe poruczone zostały sędziemu śledczemu d-rowsi Watorowi-

Poszukujemy 2 kotły parowe

STAŁE LUB PRZENOSNE, NOWE LUB UŻYWANE
ALE W DOBRYM STANIE, CIŚNIENIE ROBOCZE
5 DO 7 ATM., POWIERZCHNIA OGRZEWAŁNA OD
30 DO 40 METR. KWADR. 1391
TERMIN DOSTAWY DO 2 CH MIESIĘCY.
Tow. Akc. Zatl. Hutn. HUTA BANKOWA w Dąbrowie Gór.

PROSZEK OD BÓLU GŁOWY DLA DOROSŁYCH

„KOWALSKINA”

USUWA NAJSILNIEJSZE
BÓLE GŁOWY

FABRYKA CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNA
„AP. KOWALSKI” WARSZAWA.

Sprzedaż na miejscu i do domu

RESTAURACJA

Skład win i delikatesów St. WILCZYŃSKI

DĄBROWA, UL. 3-go MAJA Nr. 5.

WINA Z BECZKI NA LITRY.

REKLAMOWE WINA lecznicze i stołowe, koniaki i wódki pierwszorzędnych firm. Świeży transport herbaty. Gwarantowanej dobroci konserwy, własnej fabrykacji marynaty, sery, śledzie, wędliny, grzyby, czekolada, bombonierki. 1193-y

Sprzedaż na miejscu i do domu

Straszne skutki

AMERYKAŃSKIEGO TEMPA ŻYCIA.

Szalone tempo życia w Stanach Zjednoczonych, imponujący rozmach i rekordowy zaiste postęp w każdej dziedzinie, będący wynikiem do ostatecznych granic doprowadzonej wydajności pracy, wymaga niezwyklego napięcia nerwowego. Że jednak cema, jaką wzajemian płaci ludność Stanów Zjednoczonych, jest wielka, o tem najlepiej świadczą statystyka, która w obliczeniach za rok ubiegły wykazuje straszne naprawdę liczby. Oto, mimo stosunkowo niskiego procentu śmiertelności i upowszechnienia się racjonalnego wychowania fizycznego, na choroby sercowe umiera w Stanach Zjednoczonych dwa razy więcej osób, aniżeli na suchoty i na rak. W 1927 r. w całych Stanach Zjednoczonych zmarło na suchoty 79.594 osoby, na rak 91.158 osób, a na przekrwienie mózgu 93.633 osoby, a na choroby sercowe aż 176.671 osób. Nadto statystyka wykazuje, że śmiertelność z powo-

du wady serca wzrasta przeciętnie o 15 proc. co roku. Jeżeli i nadal liczba zgonów na choroby sercowe będzie zwiększać się z roku na rok w tym samym stopniu, to za lat parę połowa ogólnej liczby zgonów w Stanach Zjednoczonych przypadnie na choroby sercowe.

PROSZEK
„KOGUTEK”
DLA DOROSŁYCH
USUWA NAJUPORCZYWSZY
BÓL GŁOWY

OSTRZEŻENIE.

Chcąc nabyć proszki naszego wyrobu, należy przy kupnie akcentować, wyraźnie żądać oryginalnych proszków z „KOGUTKIEM” Gąseckiego, znanych od lat trzydziestu. — Zwracajcie uwagę i odrzucajcie UPORCZYWIE polecane naśladownictwa w podobnym do naszego opakowaniu

WŁOSÓW wypadanie, łupież, łysienie usuwa „Esencja Chinowo - Chmielowa” i „Mydło Chinowo - Chmielowe” (z Kogutkiem) Sprzedają apteki i składy apteczne. Główny skład Apteka Gąseckiego, ul. Freta Nr. 16. 5277

POLECAMY NA ŚWIĘTA

ZNANE ZE SWEJ DOBROCI

WODKI i LIKIERY ALFREDA hr. POTOCKIEGO ŁANCUT.

1433

POWIATOWA KASA CHORYCH w SOSNOWCU ogłasza KONKURS

na stanowisko Ordynatorów oddziałów chirurgicznych w 2 szpitalach Powiatowej Kasy Chorych w Sosnowcu.

Od kandydatów wymagane są:

1) Obywatelstwo polskie.
2) Dyplom Lekarski, uprawniający do wykonywania praktyki lekarskiej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

3) Specjalne kwalifikacje w zakresie chirurgji i urologji.

Podania wraz z dołączeniem powyższych dokumentów oraz życiorysu i zaświadczeń z dotychczasowej pracy należy składać do zarządu Powiatowej Kasy Chorych w Sosnowcu, ul. Sadowa 6 do dnia 20 marca 1929 r.

Jedno ze stanowisk jest do objęcia zaraz po wyniku konkursu, a drugie ewentualnie 1-IV 29 r.

Warunki płacy: minimum 1100—1200 zł. mies. z prawem przyjmowania prywatnych chorych na oddział szpitalny. Oprócz tego ordynowanie w ambulatorjum chirurgicznym oddzielnie honorowane.

Podania nieuwzględnione zostaną bez odpowiedzi.

1444

(—) DR. N. MICHAŁOWSKI.

Nie wszyscy jeszcze w Sosnowcu wiedzą o tem,
że 300 rąk polskich kieruje
maszynami w fabryce bielizny

„WAWEL”

że setki KOSZUL dziennie wyrabianych

w Sosnowcu rozchodzi się PO CAŁEJ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ roznosząc sobą zapewnienie że najlepsza koszula męska

jest z marką „WAWEL”,

że PIERWSZORZĘDNE MAGAZYNY KONFEKCYJNE WARSZAWY

wprowadziły nasze wyroby, bo obywatele stolicy przekonali się

że bielizna z marką „WAWEL” jest wykwintna i niedroga

Wyłączna sprzedaż na Sosnowiec

Magazyn bławatny W. MIESZALSKI, Hale Rozwoju.

FABRYKA BIELIZNY „WAWEL”. Sosnowiec, 1 Maja 21.

Kino „CORSO” w Będzinie

Od poniedziałku 11 do niedzieli 17 marca b. r.
Sztandarowe arcydzieło kinematografji amerykańskiej p t.

CHATA WUJA TOMA

Wspaniały dramat w 12 aktach na tle walk o zniesienie niewolnictwa człowieka czarnego w Ameryce według rozgłoszonej powieści HARRIETY STOWE

Superfilm ten jest epokowym dziełem pokazującym nam pęd człowieka do wolności i walkę o zniesienie niewolnictwa.

W rolach głównych czołowe MARGARITA FISHER J. LOWE G. SIEGMAN
gwiazdy filmu amerykańskiego

— Obowiązkiem każdego jest film ten zobaczyć —

GIEŁDA PRACY

Wolne miejsca na dzień 14 marca 1929 r.

- Kandydatów do Policji Państwowej na wyjazd — 8.
- Agentów handlowych — 4.
- Pomocników hutniczych na butelki na wyjazd — 6.
- Giserów wykwalifikowanych — 3.
- Praktykantów na giserów — 4.
- Ślusarz wykwalifikowany — 1.
- Pomocników kotlarskich — 2.
- Kamienniarzy górników — 12.
- Pomocników stolarskich — 2.
- Mechanik do motoru ropnego „Perkun” — 1.
- Furmanów — 4.
- Chłopców do koni — 4.
- Robotników niewykwalifikowanych — 7.
- Szwaczek wykwalifikowanych — 16.
- Kobiet do dworu — 2.
- Służby domowej kobiet — 8.

W ub. dniu zakłady pracy zgłosiły 64 wolnych miejsc. P. U. P. P. skierował do pracy 85 osób.

Dbajcie o swoje zdrowie!

„Szwajcarskie Gorzkie Ziela” z marką „Kogut” są stosowane przy chorobach żołądka, kiszek, obstrukcji, kamieniach żółciowych. — „Szwajcarskie Gorzkie Ziela” z naturalnym łagodnym środkiem przeczyszczającym, ułatwiającym funkcje organów trawienia, działającym przeciwko otyłości. Sprzedają apteki i składy apteczne

— Obowiązkiem każdego jest film ten zobaczyć —

Przedsiębiorstwo robót BLACHARSKO - DEKARSKICH

A. Flugrat

Sosnowiec, ul. Małachowskiego 28.

WYKONYWA:

Krycie dachu blachą, dachówka, papa i smołowanie jak również konserwacje dachów z własnego lub powierzzonego materiału, oraz wszelkie roboty w zakresie blacharstwa wchodzące. POSIADA RÓWNIEŻ NA SKŁADZIE: wanny, nasiadówki, latarnie powozowe, polewaczki, kosze do węgla etc. CENY NISKIE.

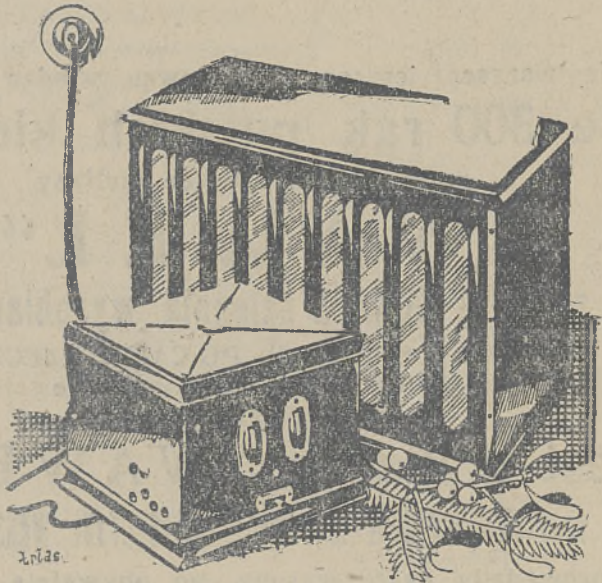

1010

RADIO z gniazdka wtykowego na ścianie.

1437

BEZ Baterji i akumulatorów

WPROST do przyłączenia do sieci prądu zmiennego

Żądajcie pokazów u radjosprzedawców.

TELEFUNKEN

 Długoletnie doświadczenie—
najbardziej nowoczesna konstrukcja.

ADAM HESSE

 Sosnowiec, al. Orła Nr. 11,
Tel. 4-58.

PRZEDSIĘBIORSTWO

BLACHARSKO - DEKARSKIE.

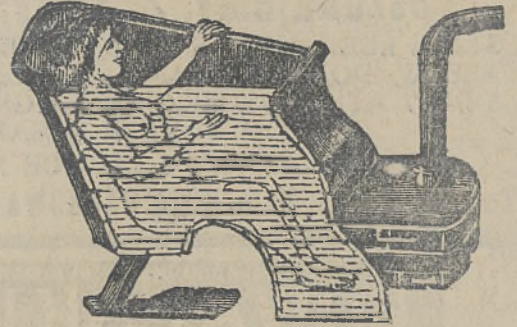
przyjmuje wszelkie roboty w zakresie blacharstwa i dekarstwa wchodzące z materiałów własnych i powierzonych.

 Posiada na składzie w dużym wyborze **WANNY, NASIADÓWKI, WANIEŃKI DZIECIENNE**, oraz **LATARNIE POWOZOWE**.
SPECJALNOŚĆ: krycie dachów blachą, dachówką i tekturą smołową, konserwacja dachów.

1367

POSIADA NA SKŁADZIE:

BAKI na benzynę do samochodów
osobowych i ciężarowych,

benzynyarki, bańki na olej oraz oliwiarki.
CENY UMIARKOWANE. WYKONANIE PUNKTUALNE.

KUPNO i SPRZEDAŻ

DO SPRZEDANIA

nieruchomości nowa o 15-tu ubikacjach w Będzinie, ul. Podzamcze. Ubikacje wszystkie są zaraz do oddania. Wiadomość: „Kurier Zachodni” Będzin. 1448

DOM

mieszkalny z dwoma ubikacjami z placem, gruntem i lasem 7 mórg 57 prętów, do sprzedania wieś Mrzygłódka, gmina Mrzygłód, do której przystanku Nierada 1 i pół kilometra. Cena przystępna. Wieś Mrzygłódka, Stanisław Kos. 1432

PLAC

50 prętów sprzedam. Wiadomość ul. Swobodna 14 w Sosnowcu między godz. 3 — 5 popoł. 1440

JEST DO WYDZIAWIA WIENIA CEGIELNIA w Niemcach odległość od szosy 200 mtr. od Maczek 2 km. Wiadomość: Kiosk. Kazimierz, k. Strzemieszyc. 1582

POSADY i PRACE

POTRZEBNA służąca do wszystkiego zaraz. Sosnowiec, Hale „Rozwoju”, stragan Nr. 51. 1442

CHCESZ OTRZYMAĆ POSADĘ?

Musisz ukończyć kursy fachowo - korespondencyjne profesora Sekułowicza, Warszawa, Żórawia 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynie, towaroznawstwa, — angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni oraz gramatyki polskiej. Ważne dla Rolników: buchalterja rolnicza oraz nauka o wydajności gleby. Po ukończeniu świadectwo. Żądajcie prospektów. 686-3

SZYJĄCE NA MASZYNACH potrzebne do Fabryki Bielizny „Wawel”. — Zgłaszać się ul. 1-go Maja 21. 1429

POTRZEBNA freblanka inteligentna do dziewczynki 6-cio letniej na przychodnie. — Wiadomość w Biurze Hławskiego w Sosnowcu. 1449

TOKARZ potrzebny do warsztatów mechanicznych kop. „Saturn”. Zgłoszenia kop. „Saturn” Wydział Mechaniczny. 1406

RÓŻNE

ZYCIE PEŁCIOWE!

Dziesięć cennych, pożytecznych książek tylko pięć złotych. Doktor Müller: „Najnowszy lekarz domowy”. Doktor Braun: „Samogwałt mężczyzny — kobiet”. Doktor Gelsen: „Hygiena miodowych miesięcy”. Doktor Surblet: „Sekretne sposoby małżeńskie”. Doktor Korabiewicz: „Choroby weneryczne, uleczalność syfilisu”. Jeszcze pięć innych ciekawych pożytecznych książek, tylko pięć złotych. Wysyłamy za gotówkę lub zaliczką pocztową. Na wydatki załączyć jeden złoty 50 gr. (można znaczki pocztowe). Warszawa, Redakcja „Świt”, Nowowiejska 52. 1398

KOREKTOR-STROICIEL

pianin i fortepianów. Sosnowiec, Tabela 66, Ciechanowski. 1415

UNIEWAŻNIAM

zgubioną książkę stanu służby oficerskiej wydaną przez P. K. U. Sosnowiec. Inż. Molter Stanisław. 1455-3

G A R A Ż

do wynajęcia w Sosnowcu. Wiadomość w Administracji „Kurjera Zachodniego”. 1422

UNIEWAŻNIAMY weksel na zł. 200, wystawiony przez Wawrzyńca Należnika z Czeladzi przy ul. Dolna-Węgrada. 1443

ZGUBIONE DOKUMENTY

PIOTR KEMPA

zgubił książeczkę wojskową, wydaną przez PKU. Sosnowiec. 1409

ZAGINAŁ WEKSEL

na sumę zł. 200 z wystawienia Mordcha Lankowicza — Olkusz na zlecenie Hermana Przychackiego — Olkusz płatny 5 kwietnia 1929 r., który nieważnia się. 1411

MOTEK OKSENHENDLER

zgubił książkę Kasy Chorych. 1436

ZAJDMAN MOSIEK

zgubił tymczasowy dowód osobisty, wydany przez Magistrat Zawiercie i książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Sosnowiec. 1446

ZGUBIONE WEKSELE

— wystawione przez Władysława Opydej, jeden zł. 500, drugi zł. 200, które się unieważniają. 1445

JÓZEF CHACHULSKI

zgubił książkę wojskową, wydaną przez PKU. Sosnowiec. 1450

Korzystna okazja.

DO Odstąpienia sklep spożywczo-kolonjalny i wyrobów tytoniowych z przyległym pokojem, całkowitem urządzeniem, towarami lub bez, dobrze prosperujący, w najlepszym punkcie pierwszorzędnej i najruchliwszej ulicy powiatowego miasta i wielkiego ośrodka przemysłowego w h. Kongresówce z powodu niedomagań zdrowia do sprzedania od zaraz.

Blisze wiadomości: u p. I. D. Gutermana w Zawierciu, ul. 3-go Maja 27. 1451

Poszukuje się 6-ciu reflektantów celem pobudowania domu przy ul. Aleja w Sosnowcu,

z mieszkaniami

po 2, 3, 4 i 6 pokoi z wygodami na własność,

na dogodnych warunkach spłaty. — Zgłoszenia przyjmuje W. Filipczyński, Wiejska 8, od 3-ej do 7-ej.

KINO „ZAGŁĘBIE”

dawniej KINO-Teatr „Udziałowy”

 Dziś
Premjera!

IWAN MOZZUCHIN

W SWEJ NAJWIĘKSZEJ KREACJI

W OBRAZIE

„PREZYDENT”

DLA MŁODZIEŻY DOZWOLONY.

 Kino „Wawel”
Sielce—obok Kościoła

Złoto, szczęście i łzy

Od dnia 12 marca i dni następne

 w roli głównej NATALJA LISIENKO
żona MOZZUCHINA.

NAD PROGRAM.

Partyjka w Pokera.

KINO SFINKS

 Od wtorku 12-go do 17-go marca r. b.
POTEŻNY DRAMAT WSCHODNI p. t.

„SYNOWIE PUSTYNI”

W rolach głównych: EWELIN BRENT i WILIAM.

 UWAGA: Powyższy film przewyższa pamiętny obraz (BRATERSTWO KRWI).
NADPROGRAM: Komedja w 2 aktach.
NA SCENIE! Pierwszy raz w Sosnowcu
ŚWIATOWA ATRAKCJA
TOLA MONTERO jako motyl elektryczny

ANONS! Od poniedziałku 17 marca

„Miłostki studenta”

W roli głów Harry Lindtke.

KINO-TEATR „UCIECHA”

Dąbrowa Górna, 3 Maja 14, tel. 3-01.

Nareszcie!

Od wtorku 12 marca 1929 r. i dni następne.

„KROK KROLOW”

Najbogatsze arcydzieło wszystkich czasów

Nareszcie!

Gigantyczny twór najgenialniejszego reżysera świata

Cecila B. de Mille'a.

SPECJALNA ILUSTRACJA MUZYCZNA.

Cennik ogłoszeń:

Wiersz milimetry: na 1-ej stronie względnie przed tekstem 60 gr., w tekście 45 gr., za tekstem 20 gr. Ogłoszenia drobne 10 gr. od wyrazu (najmniej 1 zł), ogłoszenia z układem tabelarycznym o 25 proc. droższe, nekrologi do 200 wierszy o 50 proc. taniej. — Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Sosnowiec: REDAKCJA: Piłsudskiego Nr. 4. Telef. Nr. 64.

ADMINISTRACJA: Dęblińska Nr. 1. Telef. Nr. 73.

Będzin: Małachowskiego 2.

Dąbrowa, Sobieskiego 8, telef. 1-25.

Zawiercie, 3-go Maja 27.

Grodziec, Będzińska.

Wydawca i redaktor nac.: TADEUSZ OPIOŁA.

Druk „Kurjera Zachodniego” w Sosnowcu, Piłsudskiego 4.

Redaktor odpowiedzialny: HENRYK STRYJEWSKI.